2019

PHILOSOPHY

(General)

Paper : 5.2

(Indian Philosophy—II)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following / Choose the correct answer : 1×10=10

তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ লিখা / শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা :

(a) What are the stages of perception recognized by Nyāya Philosophy?

ন্যায় দর্শনৰ দ্বাৰা স্বীকৃত প্রত্যক্ষৰ পর্যায়কেইটা কি ?

(b) How many Cittabhūmis are in Yoga philosophy?

যোগ দর্শনত কিমানটা চিত্তভূমি আছে ?

(c) Name the Āstika Darśana propounded by Ṛsi Kaṇāda.

ঋষি কণাডে প্রতিষ্ঠা কৰা আস্তিক দর্শনটোৰ নাম কি ?

(d) Who was the founder of Sāṁkhya philosophy?

সাংখ্য দর্শনৰ প্রতিষ্ঠাপক কোন আছিল ?

(e) What is the other name of Vedānta School of Philosophy?

বেদান্ত দর্শনৰ অন্য এটা নাম কি ?

(f) What is the meaning of the term 'Veda'?

'বেদ' শব্দটোৰ অর্থ কি ?

(g) In Sāṁkhya philosophy, is Puruṣa conscious or consciousness?

সাংখ্য দর্শনত পুৰুষ সচেতন নে চেতনা ?

(h) Who is the author of *Vedāntasūtra*?

'বেদান্তসূত্র'ৰ লিখক কোন ?

(i) Sāṁkhya philosophy is monistic / dualistic / pluralistic.

সাংখ্য দর্শন অদ্বৈতবাদী / দ্বৈতবাদী / বহুত্ববাদী।

(j) What is the main text of Vaiśeṣika system?

বৈশেষিক দর্শনৰ প্রধান গ্রন্থখনৰ নাম কি ?

2. Write short answers : 2×5=10
চমু উত্তৰ লিখা :

(a) What is the meaning of Yoga according to Patañjali?

পতঞ্জলিৰ মতে 'যোগ'ৰ অর্থ কি ?

(b) What are the five physical elements recognized by Vaiśeṣika philosophy?

বৈশেষিক দর্শনে উল্লেখ কৰা পঞ্চভূত কোনকেইটা ?

(c) Which of the Substances are considered as material by Vaiśeṣika philosophy?

বৈশেষিক দর্শনে কোনকেইটা দ্রব্যক বস্তু-দ্রব্য হিচাবে উল্লেখ কবিছে ?

(d) Define inference according to Nyāya philosophy.

ন্যায় দর্শন অনুযায়ী অনুমান সংজ্ঞায়িত কবা।

(e) Why is Śaṅkara's philosophy called 'Advaita'?

শংকবব দর্শনক কিয় 'অদ্বৈত' বুলি কোৱা হয় ?

3. Answer the following questions (any *four*) : 5×4=20

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহব উত্তব দিয়া (যি কোনো চাবিটা) :

(a) Explain briefly the Satkāryavāda of Sāṁkhya philosophy.

সাংখ্য দর্শনব সৎকার্যবাদ মতবাদটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কবা।

(b) How Nyāya philosophy explained 'extraordinary perception'?

ন্যায় দর্শনে কেনেকৈ 'অলৌকিক প্রত্যক্ষ' ব্যাখ্যা কবিছিল ?

(c) Write a short note on proofs for the existence of Prakṛti.

প্রকৃতিব অস্তিত্বব প্রমাণ সম্পর্কত এটা চমু টোকা লিখা।

(d) How many Vṛttis (modifications) are involved with the Citta and what are they?

চিত্তব লগত কিমানটা বৃত্তি সাঙোৰ খাই আছে আৰু সেইকেইটা কি কি ?

(e) Explain the differences between Nyāya inference and inference in Western Logic.

ন্যায় অনুমান আৰু পাশ্চাত্য তৰ্কবিজ্ঞানব অনুমানব মাজত থকা পার্থক্যসমূহ ব্যাখ্যা কবা।

Answer the following questions : 10×4=40

তলব প্রশ্নসমূহব উত্তব লিখা :

4. Explain Sāṁkhya theory of Evolution.

সাংখ্য দর্শনব বিৱর্তনব তত্ত্ব ব্যাখ্যা কবা।

Or / অথবা

Explain briefly the Nyāya theory of Perception.

ন্যায়ৰ প্ৰত্যক্ষৰ তত্ত্বটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

5. Explain Vaiśeṣika theory of Substance.
বৈশেষিকৰ দ্ৰব্য তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

What is non-existence? Explain the different classification of non-existence.

অভাৱ মানে কি? অভাৱৰ বিভিন্ন ভাগবোৰ ব্যাখ্যা কৰা।

6. Explain Śaṅkara's concepts of Brahman and World.
শংকৰাচাৰ্যৰ ব্ৰহ্মন আৰু জগতৰ ধাৰণাসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

Is World unreal according to Śaṅkara? Explain it in terms of Māyā.

শংকৰাচাৰ্যৰ মতে জগতখন মিছানে? মায়াৰ সম্পৰ্কত ইয়াক ব্যাখ্যা কৰা।

7. Write an essay on Śaṅkara's concept of Māyā.
শংকৰৰ মায়াৰ ধাৰণাৰ ওপৰত এখন ৰচনা লিখা।

Or / অথবা

Discuss Rāmānuja's criticism of Śaṅkara's concept of Māyā.

শংকৰৰ মায়াৰ ধাৰণাৰ ওপৰত ৰামানুজৰ সমালোচনা আগবঢ়োৱা।

★★★

2019

PHILOSOPHY

(Honours)

Paper : PHI-HC-1026

(Logic—I)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. Choose the correct answer : 1×10=10
শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা :

(a) The validity of an argument is dependent on the content of the argument/form of the argument/both content and form of the argument.
যুক্তি এটাৰ বৈধতা যুক্তিটোৰ বিষয়বস্তু/যুক্তিটোৰ আকাৰ/বিষয়বস্তু আৰু আকাৰ দুয়োটাৰ ওপৰত নির্ভৰ কৰে।

(b) The conclusion of an inductive argument/ deductive argument is always probable.

এটা আগমনাত্মক যুক্তিৰ/নিগমনাত্মক যুক্তিৰ সিদ্ধান্তটো সদায় সম্ভাৱনামূলক।

(c) Syllogism is an immediate deductive inference/mediate deductive inference.

ন্যায় এটা অমাধ্যম নিগমন অনুমান/মাধ্যম নিগমন অনুমান।

(d) DISAMIS is the valid mood of first figure/second figure/third figure of syllogism.

DISAMIS ন্যায়ৰ প্ৰথম সংস্থান/দ্বিতীয় সংস্থান/তৃতীয় সংস্থানৰ বৈধ মূৰ্তি।

(e) The Venn diagrammatic representation of traditional E proposition/I proposition/ O proposition is $SP \neq 0$.

পৰম্পৰাগত E বচন/I বচন/O বচনৰ ভেনচিত্ৰীয় ৰূপ হ'ল $SP \neq 0$.

(f) An empty set is expressed through the symbol $\in$ / $\wedge$.

এটা ৰিক্ত সংহতি $\in$ / $\wedge$ চিহ্নৰ সহায়ত প্ৰকাশ কৰা হয়।

(Continued)

(g) While drawing interlocking circles in Venn diagram, X is used to indicate the region which is empty/non empty.

ভেনচিত্ৰৰ সহায়ত যেতিয়া পৰস্পৰ অন্তর্ভুক্ত বৃত্ত আঁকন কৰা হয়, খালী থকা অংশ/খালী নথকা অংশ সূচাবলৈ X ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

(h) If A is a subset of B, then it is represented as $A \subseteq B$ / $A \in B$.

যদি A, B-ৰ উপসংহতি হয়, তেন্তে ইয়াক $A \subseteq B$ / $A \in B$ ৰ সহায়ত উপস্থাপন কৰা হয়।

(i) The figure of a syllogism is determined by the position of the middle term/minor term/major term.

ন্যায়ৰ সংস্থান হেতুপদ/পক্ষপদ/সাধ্যপদৰ অৱস্থান অনুসৰি নিৰ্ণাৰিত হয়।

(j) In Boolean system, FELAPTON is a valid/invalid mood.

বুলীয়ান পদ্ধতিমতে FELAPTON এটা বৈধ/অবৈধ মূৰ্তি।

2. Answer the following : 2×5=10

তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Define argument.

যুক্তিৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(Turn Over)

(b) What do you mean by simplification of proposition?

বচনৰ সৰলীকৰণ বুলিলে কি বুজা ?

(c) What is immediate inference?

অমাধ্যম অনুমান কি ?

(d) Give example : Venn diagram.

উদাহৰণ দিয়া : ভেন চিত্ৰ।

(e) Define set.

সংহতিৰ সংজ্ঞা দিয়া।

3. Answer any *four* of the following : 5×4=20

তলত দিয়া যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Write a short note on argument form.

যুক্তিৰ আকাৰৰ বিষয়ে এটি চমু টোকা লিখা।

(b) Distinguish between deductive inference and inductive inference.

নিগমন অনুমান আৰু আগমন অনুমানৰ মাজত থকা পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা।

(c) What are the rules of categorical syllogism? Explain.

নিৰপেক্ষ ন্যায়ৰ নিয়মসমূহ কি কি, বৰ্ণনা কৰা।

(d) What is Venn diagram? How traditional A, E, I and O propositions are represented with the help of Venn diagram?

ভেনচিত্ৰ কি ? পৰম্পৰাগত A, E, I আৰু O বচনসমূহক ভেনচিত্ৰৰ সহায়ত কেনেদৰে উপস্থাপন কৰা হয়, ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Who was the pioneer of the concept of set? Distinguish between subset and superset.

সংহতি ধাৰণাটোৰ বাটকটীয়া কোন ? উপসংহতি আৰু অধিসংহতিৰ মাজত পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা।

(f) What do you mean by set membership? Explain with examples.

সংহতিৰ সদস্যতা বুলিলে কি বুজা ? উদাহৰণৰ সৈতে ব্যাখ্যা কৰা।

4. Why are arguments said to be different from argument forms? Explain with examples. 10

যুক্তিক যুক্তিৰ আকাৰৰ পৰা কিয় পৃথক বুলি কোৱা হয় ? উদাহৰণৰ সৈতে ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

Explain the relation between truth and validity. 10
সত্যতা আৰু বৈধতাৰ মাজত থকা সম্পৰ্কটো ব্যাখ্যা কৰা।

5. Explain with examples the fallacies associated with the rules of syllogism. 10
উদাহৰণৰ সহায়ত ন্যায়ৰ সৈতে জড়িত দোষসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

Translate the following sentences into logical proposition : $2\frac{1}{2}\times4=10$
তলত দিয়া বাক্যসমূহ তৰ্কবিজ্ঞানসম্মত বচনলৈ ৰূপান্তৰ কৰা :

(A/E/I/O)

(a) Every mother is loving.
প্ৰত্যেকগৰাকী মাতৃয়েই মৰমিয়াল।

(b) Any man cannot be poet.
যি কোনো মানুহেই কবি হ'ব নোৱাৰে।

(c) Most of the members are present in the meeting.
অধিকাংশ সদস্যই সভাত উপস্থিত আছে।

(d) Virtuous alone are happy.
কেৱল ধাৰ্মিকসকলেই সুখী।

6. Explain with example the Venn diagrammatic technique to test the validity of syllogism. 10
ভেনচিত্ৰীয় পদ্ধতিৰ সহায়ত কেনেদৰে ন্যায় অনুমানৰ বৈধতা প্ৰমাণ কৰিব পাৰি, উদাহৰণৰ সৈতে ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

Prove the validity of the following syllogistic arguments with the help of Venn diagrams : 10
তলত দিয়া ন্যায়িক যুক্তিসমূহৰ বৈধতা ভেনচিত্ৰৰ সহায়ত প্ৰমাণ কৰা :

(a) Some philosophers are mathematicians.
All scientists are mathematicians.
∴ Some scientists are philosophers.
কিছুমান দাৰ্শনিক হয় অংকশাস্ত্ৰবিদ।
সকলো বিজ্ঞানী হয় অংকশাস্ত্ৰবিদ।
∴ কিছুমান বিজ্ঞানী হয় দাৰ্শনিক।

(b) All humans are mammals.
No humans are cats.
∴ No cats are mammals.
সকলো মানুহ হয় স্তনপায়ী জীৱ।
কোনো মানুহ নহয় মেকুৰী।
∴ কোনো মেকুৰী নহয় স্তনপায়ী জীৱ।

7. Explain different operations on set with suitable examples. 10

উপযুক্ত উদাহৰণৰ সৈতে সংহতিৰ বিভিন্ন প্ৰক্ৰিয়াসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

Symbolize the following statements by means of set notation : $2 \times 5 = 10$

তলত দিয়া উক্তিবোৰ সংহতি তত্ত্বৰ সহায়ত প্ৰতীকাত্মক ৰূপত প্ৰকাশ কৰা :

(a) All philosophers are logicians.

সকলো দাৰ্শনিক হয় তৰ্কশাস্ত্ৰবিদ।

(b) Some mathematicians are not logicians.

কিছুমান অংকশাস্ত্ৰবিদ নহয় তৰ্কশাস্ত্ৰবিদ।

(c) No horses are cows.

কোনো ঘোঁৰা নহয় গৰু।

(d) All Americans are clean and strong.

সকলো আমেৰিকাবাসী হয় পৰিষ্কাৰ আৰু শক্তিশালী।

(e) Some Indians drink both coffee and tea.

কিছুমান ভাৰতীয়ই কফি আৰু চাহ দুয়োটা খায়।

★★★

2019

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 5.1

(Greek Philosophy)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. Answer the following questions : 1×7=7
তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What was the problem that concerned the philosophers from Thales to Anaxagoras?
থেলচৰ পৰা এনাক্সোগোৰাছৰ সময়লৈ থকা দাৰ্শনিক-সকলৰ সমস্যাটো কি আছিল ?

(b) Who thought that 'man is the property of God'?
'মানুহ ঈশ্বৰৰ সম্পত্তি'—এইদৰে কোনে চিন্তা কৰিছিল ?

(c) "This world neither of the gods nor of the human race made; but it is; it was, and ever shall be, an eternally living fire." Who made this statement?

"This world neither of the gods nor of the human race made; but it is; it was, and ever shall be, an eternally living fire." এই উক্তিটো কাৰ ?

(d) "Truth lies only in reason." Who advocated this view?
''বুদ্ধিৰ দ্বাৰা সত্তাক জানিব পাৰি''—কোনে এই মতটো আগবঢ়াইছিল ?

(e) Does Zeno support Parmenides in the doctrine of Being?
জেনোই পার্মেনাইদছৰ সত্তাৰ ধাৰণাটো সমর্থন কৰেনে ?

(f) What is absolutely real according to Parmenides?
পার্মেনাইদছৰ মতে কি সত্য বা অস্তিত্বশীল ?

(g) What is an atom?
পৰমাণু কি ?

2. Answer the following questions : 2×4=8
তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) "All things are numerable and can be counted." What is the meaning of this statement?
''সকলো বস্তুয়েই সাংখ্যিক আৰু ইয়াক গণনা কৰিব পাৰি''—এই কথাষাৰৰ অর্থ কি ?

(b) What is the meaning of Becoming in the Philosophy of Heraclitus?
হেৰাক্লিটাছৰ দর্শনত থকা পৰিবর্তনশীলতাৰ অর্থ কি ?

(c) What are the two ultimate realities according to the atomists?
পৰমাণুবাদীসকলৰ মতে মূল সত্তা দুটা কি ?

(d) What is the meaning of 'Ex nihilo nihil fit' as advocated by Parmenides?
পাৰমেনাইদছে উল্লেখ কৰা 'Ex nihilo nihil fit'ৰ অর্থ কি ?

3. Write briefly on any *three* of the following questions : 5×3=15
তলত যি কোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ চমুকৈ লিখা :

(a) Explain ethcial views of Pythagoras.
পাইথাগোৰাছৰ নীতিতত্ত্ব ব্যাখ্যা কৰা।

(b) Explain Parmenides' concept of Being.
পার্মেনাইদছৰ সত্তাৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Explain Zeno's arguments against multiplicity.
বহুত্বৰ বিৰুদ্ধে জেনোই আগবঢ়োৱা যুক্তিসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(d) "Being is by nothing more real than nothing." Explain this statement cited by atomists.
"Being is by nothing more real than nothing"—পৰমাণুবাদীসকলৰ এই উক্তিটো ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Explain the doctrine of the harmony of opposites.
বৈপৰীত্যৰ মাজৰ সমন্বয়-সংক্রান্ত মতবাদটো ব্যাখ্যা কৰা।

4. Answer any *three* of the following questions : 10×3=30

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Explain the concept of primary stuff with special reference to Thales.
থেলচৰ মূল দ্ৰব্য বা উপাদানৰ ধাৰণাটো বিশেষ প্ৰসঙ্গেৰে ব্যাখ্যা কৰা।

(b) "The universe is a harmonious whole." Explain with reference to Pythogoras.
"The universe is a harmonious whole"—পাইথাগোৰাছৰ এই উক্তিটো ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Explain and examine Zeno's arguments against motion.
গতিৰ ধাৰণাৰ বিৰুদ্ধে জেনোৰে আগবঢ়োৱা যুক্তিসমূহ সমালোচনা সহকাৰে ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Explain critically Heraclitus theory of change.
হেৰাক্লিটাছৰ পৰিবৰ্তনৰ তত্ত্বটো সমালোচনামূলকভাৱে ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Explain Democritus' atomism.
ডেমোক্ৰিটাছৰ পৰমাণুবাদ ব্যাখ্যা কৰা।

(f) Early Greek philosophy is cosmological in nature. Explain.
প্ৰাক্ গ্ৰীক দৰ্শনৰ স্বৰূপ বিশ্বজাগতিক—ব্যাখ্যা কৰা।

★★★

2019

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 5.2

(Contemporary Indian Philosophy)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either in English or *in Assamese*

1. Answer the following as directed : 1×7=7

নির্দেশ অনুসৰি তলত দিয়াসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Vivekananda gives importance of path of knowledge / path of action.

(Choose the correct option)

বিবেকানন্দই জ্ঞান মাৰ্গ / কৰ্ম মাৰ্গৰ ওপৰত অধিক গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছিল।

(সঠিক বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

(b) By which Vedic school of Indian Philosophy was Vivekananda influenced?

বিবেকানন্দই ভাৰতীয় দৰ্শনৰ কোন বৈদিক দৰ্শনৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত হৈছিল ?

(c) Name the philosopher associated with integral Yoga.

সৰ্বাঙ্গীণ যোগৰ লগত জড়িত দাৰ্শনিকজনৰ নাম লিখা।

(d) Can Sri Aurovindo be termed as a mystic philosopher?
শ্রীঅৰবিন্দক এজন ৰহস্যবাদী দার্শনিক বুলি অভিহিত কৰা যায়নে ?

(e) Who is the author of the book *Sadhana*?
'সাধনা' গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন ?

(f) Name the book where Radhakrishnan discussed his concept of 'Intellect and Intuition'.
'বুদ্ধি আৰু প্ৰজ্ঞা'—এই ধাৰণাটো ৰাধাকৃষ্ণনে তেওঁৰ কোনখন গ্ৰন্থত আলোচনা কৰিছিল ?

(g) Is there a distinction between knower and the known in intuitive knowledge?
স্বজ্ঞালব্ধ জ্ঞানত জ্ঞাতা আৰু জ্ঞেয়ৰ মাজত পাৰ্থক্য থাকেনে ?

2. Answer the following in brief : 2×4=8
তলত দিয়াবোৰৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) Why Vivekananda's philosophy is termed as 'Practical Vedanta'?
বিবেকানন্দৰ দৰ্শনক কিয় 'ব্যৱহাৰিক বেদান্ত' বুলি কোৱা হয় ?

(b) What do you mean by Saccidananda?
সচ্চিদানন্দ বুলিলে কি বুজা ?

(c) Write two important features of Tagore's philosophy of religion.
ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ ধৰ্মদৰ্শনৰ দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ বৈশিষ্ট্য কি কি, লিখা।

(d) What are the two important aspects of human nature according to Tagore?
ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ মতে মানৱ জীৱনৰ দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰকৃতি বা স্বভাৱ কি ?

3. Write short notes on any *three* of the following : 5×3=15
তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ বিষয়ে চমু টোকা লিখা :

(a) Universal Religion
বিশ্বজনীন ধৰ্ম

(b) Integral Yoga
সৰ্বাংগীণ যোগ

(c) Concept of Supermind
অতিমানসৰ ধাৰণা

(d) Concept of 'Real man' and 'Apparent man'.
প্ৰকৃত আৰু অৱভাসিক মানৱৰ ধাৰণা

(e) Surplus in man
মানুহ নিহিত্ব গুৰুত্ব

(f) Limitations of intellect according to Radhakrishnan
ৰাধাকৃষ্ণনৰ মতে বুদ্ধিৰ সীমাবদ্ধতা

4. Answer any *three* of the following : 10×3=30
তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Can Vivekananda be called a Neo-Vedantic philosopher? Give reason for your answer.
বিবেকানন্দক এজন নব্য-বৈদান্তিক দাৰ্শনিক বুলি ক'ব পাৰিনে ? তোমাৰ যুক্তি আগবঢ়োৱা।

(b) Discuss Vivekananda's concepts of man and his freedom.

বিবেকানন্দৰ দৰ্শনত মানৱ আৰু মানৱৰ স্বাধীনতা সম্পৰ্কে কৰা আলোচনা আগবঢ়োৱা।

(c) Is there any difference between Intellect and Intuition? Discuss in detail.

বুদ্ধি আৰু প্ৰজ্ঞাৰ মাজত পাৰ্থক্য আছেনে? বিশদভাবে আলোচনা কৰা।

(d) Can Tagore's concept of religion be called Humanistic?

ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ ধৰ্মদৰ্শনক মানৱতাবাদী দৰ্শন বুলি ক'ব পাৰিনে?

(e) Explain Aurovindo's conception of Evolution. Do you think is it different from Western concept of evolution?

অৰবিন্দৰ বিৱৰ্তনবাদ তত্ত্ব ব্যাখ্যা কৰা। এই বিৱৰ্তনবাদ তত্ত্বৰ পাশ্চাত্য বিৱৰ্তনবাদ তত্ত্বৰ লগত পাৰ্থক্য আছেনে?

(f) Give a comparative analysis of the philosophy of Vivekananda and philosophy of Tagore.

বিবেকানন্দ আৰু ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ দৰ্শনৰ এক তুলনামূলক আলোচনা আগবঢ়োৱা।

★★★

2019

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 5.4

(Ethics-I)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following as directed : 1×7=7

নির্দেশানুসৰি তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Find out the odd one :

মিল নোখোৱাটো বাচি উলিওৱা :

(i) Intellect or reason

বুদ্ধি বা বিচাৰশক্তি

(ii) Freedom of will

ইচ্ছাৰ স্বাধীনতা

(iii) Punishment

শাস্তি

(iv) Personality

ব্যক্তিত্ব

(Choose the correct alternative)

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

(b) Who among the following is the author of the book, *A Treatise of Human Nature*?

তলত উল্লেখ কৰা সকলৰ ভিতৰত কোনগৰাকী *A Treatise of Human Nature* গ্ৰন্থখনৰ লেখক ?

(i) G. E. Moore

জি. ই. মুৰ

(ii) David Hume

ডেভিড হিউম

(iii) George Berkeley

জৰ্জ বাৰ্কলি

(iv) A. J. Ayer

এ. জে. আয়াৰ

(Choose the correct alternative)

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

(c) Is metaethics identical with analytic ethics?

অধিনীতিবিদ্যা বিশ্লেষণাত্মক নীতিবিদ্যাৰ লগত অভিন্ননে ?

(d) Mention any one subject-matter of practical ethics.

ব্যৱহাৰিক নীতিবিদ্যাৰ যি কোনো এটা আলোচ্য বিষয় উল্লেখ কৰা।

(e) "Ethics is intelligible only in the context of religion." Is it true, according to Peter Singer?

"কেৱল ধৰ্মৰ পৰিপ্ৰেক্ষিততহে নীতিবিদ্যা বোধগম্য হয়।" পিটাৰ ছিংগাৰৰ মতে এইটো সত্যনে ?

(f) Who is the propounder of 'Paradox of Hedonism'?

'সুখবাদৰ বিৰোধাভাস'ৰ প্ৰস্তাৱক কোন ?

(g) Who of the following does believe in 'Hedonistic calculus'?

তলত উল্লেখ কৰা কোনগৰাকীয়ে 'সুখবাদৰ গণনা প্ৰণালী'ক বিশ্বাস কৰে ?

(i) Mill

মিল

(ii) Moore

মুৰ

(iii) Kant

কাণ্ট

(iv) Bentham

বেন্থাম

(Choose the correct alternative)

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা)

2. Briefly answer the following questions : 2×4=8

তলত দিয়া প্রশ্নবোৰৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) State any two differences between judgement of fact and judgement of value.

তথ্যমূলক অৱধাৰণ আৰু মূল্যাত্মক অৱধাৰণৰ মাজত থকা যি কোনো দুটা পাৰ্থক্য প্ৰকাশ কৰা।

(b) What is deontological ethics?

কৰ্তব্যমূলক নীতিবিদ্যা মানে কি ?

(c) What is Euthanasia?

কৰুণা-হত্যা বা ইচ্ছামৃত্যু মানে কি ?

(d) Distinguish between gross egoistic hedonism and refined egoistic hedonism.

স্থূল বা অমাৰ্জিত আত্মসুখবাদ আৰু মাৰ্জিত আত্মসুখবাদৰ মাজৰ পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা।

3. Answer any *three* of the following questions : 5×3=15

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Write a short note on the utility of studying ethics.

নীতিবিদ্যা অধ্যয়নৰ উপযোগিতাৰ বিষয়ে এটি চমু টোকা লিখা।

(b) Distinguish between intrinsic value and extrinsic value with the help of suitable example(s).

উপযুক্ত উদাহৰণৰ সহায়ত স্বতঃমূল্য আৰু পৰতঃমূল্যৰ মাজত পাৰ্থক্য বিচাৰ কৰা।

(c) Write a short note on virtue ethics.

সদ্‌গুণৰ নৈতিক মতবাদৰ বিষয়ে এটি চমু টোকা লিখা।

(d) Distinguish between metaethics and normative ethics.

অধিনীতিবিদ্যা আৰু আদৰ্শনিষ্ঠ নীতিবিদ্যাৰ পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা।

(e) Briefly explain five points of difference between psychological hedonism and ethical hedonism.

মনোবৈজ্ঞানিক সুখবাদ আৰু নৈতিক সুখবাদৰ মাজত থকা পাঁচটা পার্থক্য চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

4. What is ethics? Discuss the scope of ethics. 2+8=10

নীতিবিদ্যা মানে কি? নীতিবিদ্যাৰ পৰিসৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

Is value subjective or objective? Discuss. 10

মূল্য আত্মগত নে বস্তুগত? আলোচনা কৰা।

5. What is practical ethics? Explain the relation between normative ethics and practical ethics. 2+8=10

ব্যৱহাৰিক নীতিবিদ্যা কি? আদর্শনিষ্ঠ নীতিবিদ্যা আৰু ব্যৱহাৰিক নীতিবিদ্যাৰ সম্পর্ক ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

Discuss the origin and development of metaethics. 10

অধিনীতিবিদ্যাৰ উদ্ভৱ আৰু বিকাশ সম্পর্কে আলোচনা কৰা।

6. What is altruistic hedonism? Discuss its different forms. 2+8=10

পৰসুখবাদ কি? ইয়াৰ বিভিন্ন ৰূপসমূহ আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

Critically discuss the utilitarianism of Mill. 10

মিলৰ উপযোগিতাবাদৰ এক বিচাৰমূলক আলোচনা আগবঢ়োৱা।

★★★

2019

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 1.1

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either in *English* or in *Assamese*

1. Answer the following questions : 1×10=10

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is the norm or ideal of logic?
তৰ্কবিজ্ঞানৰ আদৰ্শ কি ?

(b) What is the meaning of 'Logos'?
'Logos' শব্দৰ অৰ্থ কি ?

(c) On what does the validity of an argument depend?
এটা যুক্তিৰ বৈধতা কিহৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে ?

(d) Give an example of an argument form.

যুক্তি আকাৰৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

(e) How many propositions should be there in an argument?

এটা যুক্তিত কিমান বচন থাকিব লাগে ?

(f) Under what condition an equivalent function ($p \equiv q$) becomes true?

সত্যমূল্যৰ কি স্থিতিত এটা সমাৰ্থক ফলন ($p \equiv q$) সত্য হয় ?

(g) How many kinds of propositions are there according to modern classification of proposition?

বচনৰ আধুনিক শ্ৰেণীবিভাজন অনুসৰি বচন কেই প্ৰকাৰৰ ?

(h) How many forms of simple propositions are there according to modern logic?

আধুনিক তৰ্কবিজ্ঞানৰ মতে সৰল বচন কেই প্ৰকাৰৰ ?

(i) State under what condition a disjunctive function is false?

সত্যমূল্যৰ কি স্থিতিত এটা বিকল্পাত্মক ফলন মিছা হয় ?

(j) Can an empty set be the member of another set?

এটা ৰিক্ত (শূন্য) সংহতি আন এটা সংহতিৰ সদস্য হ'ব পাৰেনে ?

2. Answer very briefly : 2×5=10

অতি চমুকৈ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is the intersection of sets?

সংহতিৰ ছেদন কাক বোলে ?

(b) What are the two conditions under which an argument becomes sound?

কি দুটা চর্ত পূৰ্ণ হ'লে এটা যুক্তিক 'অটুট যুক্তি-যুক্ত' (Sound argument) বুলি কোৱা হয় ?

(c) What is decision procedure? Is truth table method a decision procedure?

নিৰ্ণায়ক প্ৰক্ৰিয়া বুলিলে কি বুজা ? সত্য তালিকা পদ্ধতি এক নিৰ্ণায়ক প্ৰক্ৰিয়া হয়নে ?

(d) What is a class-membership proposition? Give an example of class-membership proposition.

শ্ৰেণী সদস্যতা বচন কাক বোলে ? শ্ৰেণী সদস্যতা বচনৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

(e) What is finite set?

সসীম সংহতি কি ?

3. Answer any *four* briefly : 5×4=20

যি কোনো চাৰিটাৰ চমু উত্তৰ লিখা :

(a) Describe the structure of an argument with the help of an example.
এটা উদাহৰণৰে সৈতে যুক্তিৰ গঠন বৰ্ণনা কৰা।

(b) Explain briefly about five logical constants.
তৰ্কীয় ধ্ৰুৱক বা চলপ্ৰতীক পাঁচটাৰ এক চমু ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।

(c) What are subjectless and subject-predicate propositions? Explain with examples.
উদ্দেশ্যবিহীন বচন আৰু উদ্দেশ্য-বিধেয় বচন কাক বোলে ? উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Explain union of sets with suitable example.
উপযুক্ত উদাহৰণসহ সংহতিৰ ঐক্য বা মিলন ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Construct truth tables for equivalent function and implicative function.
সমাৰ্থক আৰু সংশ্লেষক ফলনৰ সত্য তালিকা গঠন কৰা।

(f) Write a short note on set-membership.
সংহতিৰ সদস্যতা সম্পৰ্কে এটা চমু টোকা লিখা।

4. Answer any *four* : 10×4=40

যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) What is an argument? Explain the distinction between an argument and argument form with suitable example.
যুক্তি কাক বোলে ? উপযুক্ত উদাহৰণৰে সৈতে যুক্তি আৰু যুক্তি আকাৰৰ মাজত থকা পাৰ্থক্য ব্যাখ্যা কৰা।

(b) Construct truth table for the following statements and find out their logical status :
তলত দিয়া বিবৃতিসমূহৰ সত্য তালিকা গঠন কৰি বিবৃতিসমূহৰ তৰ্কীয় স্থিতি নিৰ্ণয় কৰা :

(i) $[\sim \sim (p \vee \sim q) \supset \sim (p \vee \sim\sim q)]$

(ii) $(\sim p \equiv q) \equiv [(\sim p \supset q) \cdot (q \supset \sim p)]$

(c) What is a simple proposition? Define each of the different forms of simple proposition with example.
সৰল বচন কাক বোলে ? বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ সৰল বচনসমূহৰ উদাহৰণসহ সংজ্ঞা লিখা।

(d) What is a set? Symbolize the following propositions by means of set notations :

সংহতি কাক বোলে ? তলত দিয়া বচনসমূহ সংহতিৰ লিপিত প্রতীকাত্মকভাৱে প্রকাশ কৰা :

(i) All philosophers are wise.
সকলো দার্শনিক হয় জ্ঞানী।

(ii) Some teachers are sincere.
কিছুমান শিক্ষক হয় নিষ্ঠাবান।

(iii) No man is perfect.
কোনো মানুহেই পূর্ণ নহয়।

(iv) Some mangoes are not sweet.
কিছুমান আম মিঠা নহয়।

(e) Explain the nature of conjunctive and disjunctive truth functions with example, giving truth table for each of them.

উদাহৰণসহ সংযোজক আৰু বিকল্পাত্মক সত্য ফলনৰ প্রকৃতি ব্যাখ্যা কৰা। লগতে, প্রত্যেকৰে সত্য তালিকাও প্রস্তুত কৰা। 5×2=10

(f) What is truth table method? Explain the truth table method of determining the validity of arguments with suitable examples.

সত্য তালিকা পদ্ধতি কি ? সত্য তালিকা পদ্ধতিৰ সহায়ত যুক্তিৰ বৈধতা কেনেদৰে নির্ণয় কৰা হয়, উপযুক্ত উদাহৰণৰে সৈতে ব্যাখ্যা কৰা।

(g) Explain the modern classification of proposition.

বচনৰ আধুনিক শ্রেণীবিভাগ ব্যাখ্যা কৰা।

(h) Explain the different forms of general proposition with examples.

সামান্য বচনৰ বিভিন্ন প্রকাৰসমূহ উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা।

★ ★ ★

2019

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 1.2

(Epistemology and Metaphysics—I)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer as directed : 1×10=10

নির্দেশানুসৰি উত্তৰ দিয়া :

(a) Hegel is the advocate of Subjective Idealism/ Objective Idealism/Naive Realism.

(Choose the correct answer)

হেগেল আত্মগত ভাৱবাদ/বস্তুগত ভাৱবাদ/সৰল ভাৱবাদৰ সমর্থন কৰে।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(b) "Logic is the essence of philosophy." Whose view is this?
"তর্কবিজ্ঞান হ'ল দর্শনৰ সাৰসত্তা।" এই উক্তিটো কাৰ ?

(c) Epistemology studies the problem of reality/knowledge/value.
(Choose the correct answer)
সত্তা/জ্ঞান/মূল্যৰ সমস্যালৈ জ্ঞানতত্ত্বই অধ্যয়ন কৰে।
(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(d) Who is the author of the famous book, *The Problem of Philosophy*?
বিখ্যাত গ্ৰন্থ *The Problem of Philosophy*ৰ লেখক কোন ?

(e) What is the full form of JTB?
JTBৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি ?

(f) Russell/Gilbert Ryle/William James classified knowledge into two types—knowledge by acquaintance and knowledge by description.
(Choose the correct answer)
জ্ঞানক পৰিচয়মূলক আৰু বৰ্ণনামূলক—এই দুই ভাগত ভাগ কৰিছে ৰাছেলে/গিলবাৰ্ট ৰাইলে/উইলিয়াম জেমচে।
(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(g) Realism admits/denies the primacy of the mind.
(Choose the correct answer)
বাস্তৱবাদে মনৰ প্ৰাধান্য স্বীকাৰ/অস্বীকাৰ কৰে।
(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(h) Who at first used the term 'Naive Realism'?
'Naive Realism' পদটো সৰ্বপ্ৰথমে কোনে ব্যৱহাৰ কৰে ?

(i) Locke divided the qualities into two/three/four kinds.
(Choose the correct answer)
ল'কে গুণসমূহক দুই/তিনি/চাৰি প্ৰকাৰে ভাগ কৰে।
(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(j) Who is the founder of subjective idealism?
আত্মগত ভাৱবাদৰ প্ৰৱৰ্তক কোন ?

2. Write short answer of the following : 2×5=10
তলত দিয়াসমূহৰ চমু উত্তৰ লিখা :

(a) Axiology is concerned with three ultimate values of life. What are those?
প্ৰমূল্য বিদ্যা জীৱনৰ তিনিটা পৰম মূল্যৰ লগত জড়িত। এইবোৰ কি কি ?

(b) What is the literal meaning of the word 'solipsism'?
'Solipsism' শব্দটোৰ ব্যুৎপত্তিগত অর্থ কি ?

(c) What are the two types of the description according to Russell?
ৰাছেলৰ মতে দুই ধৰণৰ বৰ্ণনা কি কি ?

(d) What are the different forms of realism?
বাস্তৱবাদৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰকেইটা কি কি ?

(e) Match *List—I* with *List—II* and select the correct answer :
১ নং তালিকাৰ সৈতে ২ নং তালিকা মিলাই তাৰ পৰা শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

List—I	*List—II*
তালিকা —১	তালিকা —২
Philosopher	*Theory*
দাৰ্শনিক	মতবাদ
Locke	Subjective idealism
ল'ক	আত্মগত ভাববাদ
Berkeley	Objective idealism
বাৰ্কলি	বস্তুগত ভাববাদ
Hegel	Representational realism
হেগেল	প্ৰতিনিধিত্বমূলক বাস্তৱবাদ

3. Answer any *four* of the following : 5×4=20
তলত দিয়া যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) "Philosophy and science are complementary to each other." Discuss briefly.
"দৰ্শন আৰু বিজ্ঞান পৰস্পৰ পৰিপূৰক।" চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(b) What are the differences between primary and secondary qualities?
মূখ্য গুণ আৰু গৌণ গুণবোৰৰ মাজৰ পাৰ্থক্য লিখা।

(c) Discuss logic as a branch of Philosophy.
দৰ্শনৰ এটা শাখা হিচাপে তৰ্কবিদ্যাৰ আলোচনা কৰা।

(d) State five characteristics of Naive realism.
সৰল বাস্তৱবাদৰ পাঁচটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(e) Explain the statement—"esse est percipi."
"অস্তিত্ব প্ৰত্যক্ষ নিৰ্ভৰ।" উক্তিটো ব্যাখ্যা কৰা।

4. Answer any *four* of the following : 10×4=40

তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Give a satisfactory definition of Philosophy and discuss the nature and branches of Philosophy.

দৰ্শনৰ এটি সন্তোষজনক সংজ্ঞা দিয়া আৰু দৰ্শনৰ প্ৰকৃতি আৰু বিভিন্ন বিভাগ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

(b) Write a critical note on the idealism of Hegel.

হেগেলৰ ভাৱবাদৰ ওপৰত এটা সমালোচনামূলক টোকা লিখা।

(c) Explain and examine the main features of scientific realism.

বৈজ্ঞানিক বাস্তৱবাদৰ মূল বিষয়বোৰ পৰীক্ষামূলকভাৱে ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Explain fully the distinction between knowledge by acquaintance and knowledge by description.

পৰিচয়মূলক জ্ঞান আৰু বৰ্ণনামূলক জ্ঞানৰ পাৰ্থক্যবোৰ সম্পূৰ্ণকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Give an account of the distinction between realism and idealism.

বাস্তৱবাদ আৰু ভাৱবাদৰ মাজৰ পাৰ্থক্যবোৰ আলোচনা কৰা।

★ ★ ★

2019

PHILOSOPHY

(General)

Paper : 5.1

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following as directed : 1×10=10

নির্দেশানুযায়ী তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is the yardstick of truth according to the Pragmatic theory of truth?

সত্যৰ উপযোগিতা মতবাদ অনুসৰি সত্যতাৰ মাপকাঠি কি ?

(b) Choose the correct alternative :

শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা :

The supporters of the coherence theory are idealist / realist.

সংগতিবাদৰ সমৰ্থকসকল হৈছে ভাৱবাদী / বাস্তৱবাদী।

(c) Name the theory of truth which admits the degrees of truth.

সত্যতাৰ মাত্ৰা স্বীকাৰ কৰা সত্যতা সম্বন্ধীয় মতবাদটোৰ নাম লিখা।

(d) Choose the correct alternative :

শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা :

Spinoza's theory of substance is known as polytheism / pantheism / monotheism.

স্পিনোজাৰ দ্ৰব্যতত্ত্বক বহুঈশ্বৰবাদ / সৰ্বেশ্বৰবাদ / একেশ্বৰবাদ বুলি জনা যায়।

(e) How many categories of knowledge are there according to Aristotle?

এৰিষ্টটলৰ মতে জ্ঞানৰ প্ৰবৰ্গ বা প্ৰকাৰসমূহ কেইপ্ৰকাৰৰ ?

(f) Mention any one characteristic of Time.

কালৰ যি কোনো এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

(g) "Space and Time are empirically real but transcendentally ideal." Who is associated with this statement?

"দেশ আৰু কাল অভিজ্ঞতামূলক হিচাপে বাস্তৱ কিন্তু অতীন্দ্ৰিয়ভাৱে ভাবাত্মক বা আদৰ্শাত্মক।" এই উক্তিটোৰ লগত জড়িত দাৰ্শনিকগৰাকী কোন ?

(h) Which theory of meaning is associated with elimination of metaphysics?

অধিবিদ্যা বৰ্জনৰ লগত কোনটো অৰ্থবিষয়ক তত্ত্ব জড়িত হৈ আছে ?

(i) Is determinism a doctrine of universal causation?

নিয়তিবাদ সাৰ্বিক কাৰণতাবাদ হয়নে ?

(j) Which of the following statements is correct?

তলৰ কোনটো উক্তি শুদ্ধ ?

(i) Existentialists think that life can be known completely by reason.

অস্তিত্ববাদীসকলে ভাৱে যে বুদ্ধিৰ দ্বাৰা জীৱনক সম্পূৰ্ণ জানিব পাৰি।

(ii) Existentialists think that life cannot be known completely by reason.

অস্তিত্ববাদীসকলে ভাৱে যে বুদ্ধিৰ দ্বাৰা জীৱনক সম্পূৰ্ণ জানিব নোৱাৰি।

(iii) Existentialism supports naturalism.

অস্তিত্ববাদে প্ৰকৃতিবাদক সমৰ্থন কৰে।

2. Briefly answer the following questions : 2×5=10

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ লিখা :

(a) Briefly explain any one defect or criticism of correspondence theory of truth.

সত্যতা সম্পৰ্কীয় সাদৃশ্যবাদ বা অনুৰূপতাবাদ তত্ত্বটোৰ যি কোনো এটা দোষ বা সমালোচনা চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

(b) What is truth, according to Locke?

লকৰ মতে সত্য কি ?

(c) What do you mean by category of knowledge?

জ্ঞানৰ প্ৰবৰ্গ বা প্ৰকাৰ বুলিলে কি বুজা ?

(d) What is conceptual Space?

ধাৰণাগত দেশ মানে কি ?

(e) What do you mean by fatalism?

অদৃষ্টবাদ বুলিলে কি বুজা ?

3. Answer any *four* of the following questions : 5×4=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো **চাৰিটাৰ** উত্তৰ দিয়া :

(a) Write a short note on the nature and criterion of truth.

সত্যৰ স্বৰূপ বা প্ৰকৃতি আৰু মানদণ্ড বা পৰীক্ষণৰ বিষয়ে এটা চমু টোকা লিখা।

(b) Write a short note on 'Russellian correspondence theory of truth' *or* 'logical theory of correspondence'.

'সত্যতা বিষয়ক ৰাছেলীয় সাদৃশ্যবাদ বা অনুৰূপতাবাদ' বা 'অনুৰূপতাৰ যুক্তিবাদ'ৰ বিষয়ে এটা চমু টোকা লিখা।

(c) Briefly explain the rationalist view on Space and time.

দেশ আৰু কাল সম্পৰ্কীয় বুদ্ধিবাদী মতটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Briefly explain the psychological argument in favour of determinism.

নিয়তিবাদৰ সপক্ষে থকা মনোবৈজ্ঞানিক যুক্তিৰ বিষয়ে চমু ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।

(e) Write a short note on Mill's view of causality.

কাৰণতাবিষয়ক মিলৰ মতৰ বিষয়ে এটি চমু টোকা লিখা।

(f) How does A. J. Ayer draw the distinction between strong and weak verification?

এ. জে. আয়াৰে কেনেদৰে সবল আৰু দুৰ্বল সত্যাপনৰ মাজত পাৰ্থক্য দেখুৱাইছে ?

4. Explain and examine the coherence theory of truth. 10

সত্যতাৰ সংগতিবাদ তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰি পৰীক্ষা কৰা।

Or / অথবা

Explain and examine the pragmatic theory of truth.

সত্যতাৰ উপযোগিতা তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰি পৰীক্ষা কৰা।

5. Are Space and Time subjective or objective? Discuss. 10

দেশ আৰু কাল আত্মগত নে বস্তুগত ? আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

Explain Descartes' view of substance.

ডেকার্টৰ দ্রব্য সম্পৰ্কীয় মত ব্যাখ্যা কৰা।

6. What is indeterminism? Give four arguments against indeterminism or freedom of will. 2+8=10

অনিয়তিবাদ বা স্বাতন্ত্র্যবাদ কি ? অনিয়তিবাদ বা ইচ্ছাৰ স্বাধীনতাৰ বিপক্ষে চাৰিটা যুক্তি আগবঢ়োৱা।

Or / অথবা

Write an essay on self-determinism. 10

আত্ম-নিয়ন্ত্রণবাদ বা স্ব-নিয়ন্ত্রণবাদৰ বিষয়ে এখনি বচনা লিখা।

7. Discuss briefly any five general characteristics of existentialism. 2×5=10

অস্তিত্ববাদৰ সাধাৰণ বৈশিষ্ট্যসমূহৰ যি কোনো পাঁচটাৰ বিষয়ে চমু আলোচনা আগবঢ়োৱা।

Or / অথবা

Discuss the salient features of logical positivism. 10

তৰ্কীয় প্রত্যক্ষবাদৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।

★★★

2019

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 5.5

(Philosophy of Religion)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following as directed : 1×7=7

তলত দিয়াসমূহৰ নির্দেশানুসৰি উত্তৰ দিয়া :

(a) Who was the main advocate of Fetishism?

ফেটিছবাদৰ মুখ্য প্ৰবক্তা কোন ?

(b) Who was the author of *Elementary Forms of the Religious Life*?

*Elementary Forms of the Religious Life*ৰ গ্ৰন্থকাৰ কোন ?

(c) Write the name of one main exponent of the psychological theories of the origin of religion.

ধৰ্মৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কীয় মনস্তাত্ত্বিক মতবাদৰ এগৰাকী মুখ্য প্ৰবক্তাৰ নাম লিখা।

(d) Mysticism is mediate/immediate awareness of the ultimate reality.
(Choose the correct alternative)
ৰহস্যবাদ হ'ল পৰমসত্তাৰ মাধ্যম/অমাধ্যম উপলব্ধি।
(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

(e) "When magic failed to achieve success, it gave rise to religion." Who said this?
"যাদু মেজিক ব্যৰ্থ হয়, তাতেই ধৰ্মৰ উন্মেষ ঘটে।" উক্তিটো কাৰ ?

(f) Reason plays a significant role in the field of religious belief. (Write True or False)
"ধৰ্মীয় বিশ্বাসৰ জগতত যুক্তিৰ এক উল্লেখযোগ্য ভূমিকা আছে।" (শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

(g) Animism can be regarded as the earliest form of religion. (Write True or False)
সৰ্বপ্ৰাণবাদ হ'ল ধৰ্মৰ আদিমতম ৰূপ।
(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

2. Give brief answers of the following questions : 2×4=8
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) What is the Etymological meaning of Dharma?
ধৰ্মৰ ব্যুৎপত্তিগত অৰ্থ কি, লিখা।

(b) What is mana? Give two examples.
মানা বুলিলে কি বুজা ? দুটা উদাহৰণ দিয়া।

(c) What is revelation?
দৈৱ অভিব্যক্তি মানে কি ?

(d) What is the Etymological meaning of Animism?
Animismৰ ব্যুৎপত্তিগত অৰ্থ কি, লিখা।

3. Answer any *three* of the following questions : 5×3=15
তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) "Philosophy of religion is not a part of religious teaching." Is it true? Give reasons for your answer.
"ধৰ্মদৰ্শন কোনো ধৰ্মীয় শিক্ষাৰ অংগ নহয়।" কথাষাৰ সত্যনে ? তোমাৰ উত্তৰৰ সমৰ্থনত যুক্তি আগবঢ়োৱা।

(b) What is religion? Briefly explain some essential features of religion.
ধৰ্ম কাক বোলে ? ধৰ্মৰ কেতবোৰ মৌলিক বৈশিষ্ট্য চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Briefly explain the role of reason in the field of religion.
ধৰ্মৰ জগতখনত যুক্তিৰ ভূমিকা চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Write a brief note on totemism.
টোটেমবাদৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।

(e) Explain briefly Freud's theory of the origin of religion.
ধৰ্মৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কে ফ্ৰয়ডৰ মতবাদটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

4. Answer any *three* of the following questions : $10 \times 3 = 30$

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ যি কোনো **তিনিটাৰ** উত্তৰ দিয়া :

(a) Explain the nature and scope of philosophy of religion.

ধৰ্মদৰ্শনৰ প্ৰকৃতি আৰু পৰিসৰ ব্যাখ্যা কৰা ।

(b) What is magic? Explain the basic distinctions between magic and religion.

মেজিক বা যাদু বুলিলে কি বুজা ? মেজিক আৰু ধৰ্মৰ মাজৰ প্ৰধান পাৰ্থক্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা ।

(c) Which anthropological theory of the origin of religion is acceptable for you? Explain and give reason for your answer.

ধৰ্মৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কীয় নৃতাত্ত্বিক মতবাদসমূহৰ ভিতৰত তোমাৰ বাবে কোনটো সৰ্বাধিক গ্ৰহণযোগ্য ? নিজৰ মতৰ সমৰ্থনত যুক্তি আগবঢ়াই ব্যাখ্যা কৰা ।

(d) Write an essay on mysticism.

ৰহস্যবাদৰ ওপৰত এখন ৰচনা লিখা ।

(e) Critically examine fetishism as a theory of origin of religion.

ধৰ্মৰ উৎপত্তি তত্ত্ব হিচাপে ফেটিছবাদৰ সমালোচনাৰে সৈতে বৰ্ণনা কৰা ।

(f) Discuss the necessity of studying philosophy of religion.

ধৰ্মদৰ্শন অধ্যয়নৰ প্ৰাসংগিকতা আলোচনা কৰা ।

★ ★ ★

2019

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 5.6

(Social Philosophy)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following as directed : 1×7=7
নির্দেশানুসাৰি তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Who were the first to develop social philosophy in India?
ভাৰতত কোনে প্ৰথমে সমাজ দৰ্শনৰ বিকাশসাধন কৰিছিল ?

(b) "Society is the web of social relationship." Who is the speaker of this statement?
''সমাজ হ'ল সামাজিক সম্পৰ্কৰ জাল।'' এই উক্তিটোৰ প্ৰৱক্তা কোন ?

(c) Who is the author of *Leviathan*?
Leviathan গ্ৰন্থৰ গ্ৰন্থকাৰ কোন ?

(d) The feministic theory who admits women's individuality is known as liberal feminism/radical feminism.
(Choose the correct alternative)

নাৰীৰ ব্যক্তিত্বক স্বীকাৰ কৰা নাৰীবাদী মতবাদটোৰ নাম হ'ল উদাৰনৈতিক নাৰীবাদ/বেডিকেল নাৰীবাদ।

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

(e) Name one supporter of the organic theory.
আংগিক মতবাদৰ এজন সমৰ্থকৰ নাম লিখা।

(f) Marxian dialectical materialism is influenced by an idealistic philosopher. Write the name of this philosopher.
মাৰ্ক্সৰ দ্বান্দ্বিক বস্তুবাদ এগৰাকী ভাৱবাদী দাৰ্শনিকৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত। এই দাৰ্শনিকগৰাকীৰ নাম লিখা।

(g) In modern sense, who first used the term 'sociology'?
আধুনিক দৃষ্টিভংগীত কোনে প্ৰথমে 'sociology' শব্দটো ব্যৱহাৰ কৰিছিল?

2. Answer the following questions briefly : 2×4=8
তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) Name two works of the two ancient Indian social thinkers.
দুগৰাকী প্ৰাচীন ভাৰতীয় সমাজ চিন্তাবিদৰ দুখন গ্ৰন্থৰ নাম লিখা।

(b) Name two supporters of socialism.
সমাজতন্ত্ৰবাদৰ দুগৰাকী সমৰ্থকৰ নাম লিখা।

(c) Name any two international terroristic groups.
যি কোনো দুটা আন্তৰ্জাতীয় সন্ত্ৰাসবাদী দলৰ নাম লিখা।

(d) State the name of two Indian feminist thinkers.
দুগৰাকী ভাৰতীয় নাৰীবাদী চিন্তাবিদৰ নাম উল্লেখ কৰা।

3. Answer the following questions in brief (any *three*) : 5×3=15
তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ চমু উত্তৰ দিয়া (যি কোনো তিনিটা) :

(a) What are the causes of globalization? Discuss briefly.
বিশ্বায়নৰ কাৰণসমূহ কি কি? চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(b) Write a summary on radical feminism.
ৰেডিকেল নাৰীবাদৰ ওপৰত এটি সাৰাংশ লিখা।

(c) Write a short note on Gisbert's different aspects of social philosophy.
গিচবাৰ্টে আগবঢ়োৱা সমাজ দৰ্শনৰ বিভিন্ন দিশসমূহৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখা।

(d) Express your own view for the eradication of terrorism.
সন্ত্ৰাসবাদ নিৰ্মূলকৰণৰ ক্ষেত্ৰত তোমাৰ নিজৰ মতামত প্ৰকাশ কৰা।

(e) Write a short note on class struggle.
শ্ৰেণী সংগ্ৰামৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখা।

4. Answer any *three* of the following : 10×3=30
তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) What is the meaning of social philosophy? Discuss the views of the early Greek thinkers about social philosophy.
সমাজ দৰ্শনৰ অৰ্থ কি? প্ৰাচীন গ্ৰীক চিন্তাবিদসকলে সমাজ দৰ্শন সম্পৰ্কে আগবঢ়োৱা অভিমতসমূহ আলোচনা কৰা।

(b) What is social philosophy? Explain the relation between social philosophy and ethics.

সমাজ দর্শন কাক বোলে ? সমাজ দর্শন আৰু নীতিবিদ্যাৰ মাজৰ সম্বন্ধ ব্যাখ্যা কৰা ।

(c) Define alienation. Explain and evaluate Marxian notion of alienation.

বিচ্ছিন্নতাবোধৰ সংজ্ঞা দিয়া । মাৰ্ক্সীয় বিচ্ছিন্নতাবোধৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা আৰু মূল্যায়ন কৰা ।

(d) What do you mean by feminism? Explain the origin and development of feminism.

নাৰীবাদ বুলিলে কি বুজা ? নাৰীবাদৰ উদ্ভৱ আৰু বিকাশ ব্যাখ্যা কৰা ।

(e) What is society? Explain the characteristics of society.

সমাজ কি ? সমাজৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা ।

(f) Critically discuss individualism as a theory of the relation between individual and society.

ব্যক্তি আৰু সমাজৰ সম্পৰ্ক-সম্বন্ধীয় ব্যক্তিস্বাতন্ত্র্যবাদ তত্ত্বটোক সমালোচনাসহ আলোচনা কৰা ।

★ ★ ★

2019

PHILOSOPHY

(General)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following as directed : 1×10=10

তলত দিয়াবোৰৰ নির্দেশানুসাৰে উত্তৰ দিয়া :

(a) "Philosophy begins in wonder."

(Write True or False)

"দর্শনৰ উৎপত্তি বিস্ময়ৰ পৰাই হৈছে।"

(সঁচা নে মিছা লিখা)

(b) "He (Philosopher) is the spectator of all time and all existence." Who said this?

"দার্শনিকসকল সকলো সময় আৰু সকলো অৱস্থাৰ পর্যবেক্ষক।" এইটো কোনে কৈছিল ?

(c) Epistemology deals with the problem of being.

(Write True or False)

জ্ঞানবিদ্যাই সত্তাৰ সমস্যা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰে।

(সঁচা নে মিছা লিখা)

(d) Locke was an empiricist philosopher.

(Write True or False)

ল'ক এজন অভিজ্ঞতাবাদী দাৰ্শনিক।

(সঁচা নে মিছা লিখা)

(e) How many main branches are there in Philosophy?

দৰ্শনৰ মূল বিভাগ বা শাখা কেইপ্ৰকাৰৰ ?

(f) "Philosophy without science is like a Soul without body and Science without Philosophy is like a body without Soul." Who said this statement?

"বিজ্ঞানবিহীন দৰ্শন দেহহীন আত্মাৰ নিচিনা আৰু দৰ্শনবিহীন বিজ্ঞান আত্মাহীন দেহৰ নিচিনা।" উক্তিটো কোনে কৈছিল ?

(Continued)

(g) Descartes was the father of Modern Western Philosophy.

(Write True or False)

ডেকার্টক আধুনিক পাশ্চাত্য দৰ্শনৰ জনক বুলি কোৱা হয়।

(সঁচা নে মিছা লিখা)

(h) "There is nothing in the intellect which was not previously in senses." Who said this statement?

"ইন্দ্ৰিয়ত নথকা কোনো কথাই পূৰ্বতে বুদ্ধিত থাকিব নোৱাৰে।" উক্তিটো কোনে কৈছিল ?

(i) 'Cogito ergo sum' means 'I think, therefore I am'.

(Write True or False)

'Cogito ergo sum'ৰ অৰ্থ হ'ল 'মই ভাবো, সেইকাৰণে মই আছো'।

(সঁচা নে মিছা লিখা)

(j) Who is the founder of Objective Idealism?

বস্তুগত ভাৱবাদৰ প্ৰৱৰ্তক কোন ?

(Turn Over)

2. Answer the following in brief : 2×5=10

তলত দিয়াবোৰৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) What do you mean by Metaphysics?

অধিবিদ্যা বুলিলে কি বুজা ?

(b) Briefly express any two criticisms against empiricism.

অভিজ্ঞতাবাদৰ বিৰুদ্ধে যি কোনো দুটা সমালোচনা চমুকৈ প্ৰকাশ কৰা।

(c) Distinguish between Primary quality and Secondary quality (any two).

মুখ্য গুণ আৰু গৌণ গুণৰ পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা (যি কোনো দুটা)।

(d) Briefly mention any two differences between Realism and Idealism.

বাস্তৱবাদ আৰু ভাৱবাদৰ মাজত থকা যি কোনো দুটা পাৰ্থক্য চমুকৈ উল্লেখ কৰা।

(e) What do you mean by Naive Realism?

সৰল বাস্তৱবাদ বুলিলে কি বুজা ?

3. Write notes on/Answer any *four* of the following : 5×4=20

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ বিষয়ে টোকা/উত্তৰ লিখা :

(a) Philosophy and Epistemology

দৰ্শন আৰু জ্ঞানবিদ্যা

(b) Utility of studying Philosophy

দৰ্শন অধ্যয়নৰ উপযোগিতা

(c) Esse est percipi

প্ৰত্যক্ষতে বস্তু বিদ্যমান

(d) "Philosophy is the science of all sciences." Explain the statement.

"দৰ্শন হ'ল বিজ্ঞানসমূহৰ বিজ্ঞান।" কথাষাৰ আলোচনা কৰা।

(e) Kant's critical theory

কাণ্টৰ সবিচাৰবাদ

4. Answer any *four* of the following : 10×4=40

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Discuss the origin of Philosophy. 10

দৰ্শনৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

(b) Discuss Rationalism as a theory of origin of knowledge. 10

জ্ঞানৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কে বুদ্ধিবাদ মতবাদটো আলোচনা কৰা।

(c) What is Scientific Realism? What are the salient features of scientific realism? 4+6=10

বৈজ্ঞানিক বাস্তৱবাদ কি ? বৈজ্ঞানিক বাস্তৱবাদৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি ?

(d) Is Representationalism more acceptable than Naive Realism? Give argument in support of your answer. 10

প্ৰতীকবাদ সৰল বাস্তৱবাদতকৈ সঠিক গ্ৰহণযোগ্য হয় নেকি ? তোমাৰ উত্তৰৰ সমৰ্থনত যুক্তি আগবঢ়োৱা।

(Continued)

(e) Explain and examine the differences between Subjective Idealism and Objective Idealism. 10

আত্মগত ভাৱবাদ আৰু বস্তুগত ভাৱবাদৰ মাজত থকা পাৰ্থক্য ব্যাখ্যা আৰু বিচাৰ কৰা।

(f) Discuss the scope of Philosophy. 10

দৰ্শনৰ পৰিসৰ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

★ ★ ★

2019

PHILOSOPHY

Paper : PHI-RC/HG-1016

(General Philosophy)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

Answer the following questions : 1×10=10

নিম্নলিখিত প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

1. Name one realist philosopher.

   এজন বাস্তৱবাদী দার্শনিকৰ নাম লিখা।

2. Name one book written by John Locke.

   জন লকে লিখা এখন কিতাপৰ নাম লিখা।

3. Who made the statement—"Esse est percipi"?

"অস্তিত্বতে প্রত্যক্ষ বিদ্যমান"—এই বাক্যশাৰী কোনে কৈছিল ?

4. "There is nothing in the intellect which was not previously in the senses."

Who made the above statement?

"বুদ্ধিৰ এনে কোনো উপাদান নাই যাক ইন্দ্রিয়ৰ দ্বাৰা আগতে পাব নোৱাৰি।"

উপৰোক্ত বাক্যশাৰী কোনে কৈছিল ?

5. How many kinds of causes are there according to Aristotle?

এৰিষ্টটলৰ মতে কাৰণ কেইপ্রকাৰৰ ?

6. Name the philosopher who said that Space and Time are a priori concepts.

দেশ আৰু কালক অভিজ্ঞতাপূর্ব ধাৰণা বুলি কোৱা দার্শনিকজনৰ নাম লিখা।

7. Name one book written by Kant.

কাণ্টে লিখা এখন কিতাপৰ নাম লিখা।

8. Name any two theories of truth.

সত্য সম্পর্কে দিয়া যি কোনো দুটা মতবাদৰ নাম লিখা।

9. What is meant by deism?

অতিবর্তী ঈশ্বৰবাদ বুলিলে কি বুজায় ?

10. "I think, therefore, I exist." Who made the statement?

"মই চিন্তা কৰোঁ গতিকে মই বিদ্যমান।" এই বাক্যশাৰী কোনে কৈছিল ?

Answer the following questions : 2×5=10

নিম্নলিখিত প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

11. What is innate idea?

অন্তর্জাত ধাৰণা কি ?

12. Give Hume's definition of 'cause'.

হিউমৰ 'কাৰণ'ৰ সংজ্ঞাটো দিয়া।

13. What is meant by pantheism?
সর্বেশ্বৰবাদ বুলিলে কি বুজায় ?

14. What is rationalism?
বুদ্ধিবাদ কি ?

15. What is pragmatic theory of truth?
সত্যতা-সম্পৰ্কীয় উপযোগিতাবাদ কি ?

Answer any *four* of the following questions : 5×4=20

নিম্নলিখিত যি কোনো চাৰিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

16. What is meant by idealism? Briefly explain various kinds of idealism.
ভাববাদ মানে কি ? বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ ভাববাদ সম্পৰ্কে চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা ।

17. Distinguish between primary and secondary qualities.
মুখ্য আৰু গৌণ গুণৰ মাজত পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা ।

18. What are the drawbacks of coherence theory of truth? Explain briefly.
সত্যতা-সম্পৰ্কীয় মতবাদ হিচাবে সংগতিবাদৰ অসুবিধাসমূহ কি কি ? চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা ।

19. Explain Spinoza's notion of substance in brief.
স্পিনোজাৰ দ্ৰব্যৰ ধাৰণাটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা ।

20. Explain briefly the different branches of philosophy.
দৰ্শনৰ বিভিন্ন শাখাসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা ।

21. Write a short note on scepticism.
সংশয়বাদ সম্পৰ্কে এটি চমু টোকা লিখা ।

Answer any *four* of the following questions : 10×4=40

নিম্নলিখিত যি কোনো চাৰিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

22. Discuss the differences between realism and idealism.
বাস্তৱবাদ আৰু ভাববাদৰ মাজত থকা পাৰ্থক্যসমূহ আলোচনা কৰা ।

23. Critically discuss the ontological argument for the existence of God.

ঈশ্বৰৰ অস্তিত্ব প্ৰমাণৰ মতবাদ হিচাবে তাত্ত্বিক যুক্তিৰ সমালোচনাত্মক আলোচনা কৰা।

24. Critically discuss the pragmatic theory of truth.

সত্যতা-সম্পৰ্কীয় মতবাদ হিচাবে উপযোগিতাবাদৰ সমালোচনাত্মক আলোচনা কৰা।

25. Explain the main differences between empiricism and rationalism.

অভিজ্ঞতাবাদ আৰু বুদ্ধিবাদৰ মাজত থকা মূল পাৰ্থক্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

26. Name different theories of the relation between God and the World. Explain any one of them.

ঈশ্বৰ আৰু জগতৰ সম্বন্ধ-সম্পৰ্কীয় বিভিন্ন মতবাদৰ নাম লিখা। ইয়াৰে যি কোনো এটা মতবাদ ব্যাখ্যা কৰা।

27. Discuss Kant's notion of Space and Time.

কাণ্টৰ দেশ আৰু সময়ৰ ধাৰণা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

28. Discuss the correspondence theory of truth.

সত্যতা-সম্পৰ্কীয় মতবাদ হিচাবে সাদৃশ্যবাদ আলোচনা কৰা।

29. Discuss critically the cosmological argument for the existence of God.

ঈশ্বৰৰ অস্তিত্ব সম্পৰ্কে দিয়া সৃষ্টিতত্ত্ব যুক্তিটোৰ সমালোচনাত্মক আলোচনা কৰা।

★ ★ ★

2019

PHILOSOPHY

(General)

(Logic)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following questions as directed : 1×7=7

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ নিৰ্দেশানুসাৰি উত্তৰ দিয়া :

(a) What is the literal meaning of the word 'Logic'?

'Logic' শব্দটোৰ ব্যুৎপত্তিগত অৰ্থ কি ?

(b) Validity or invalidity is a property of proposition / argument.

(Choose the correct answer)

বৈধতা বা অবৈধতা হ'ল বচন/যুক্তিৰ এটা গুণ।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

(c) Give an example of argument form.

যুক্তিৰ আকাৰৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

(d) Is the constant '~' a logical connective?

'~' এই অবিকাৰীটো এটা তৰ্কীয় সংযোজক হয়নে?

(e) On what ground does the validity of an argument depend?

যুক্তিৰ বৈধতা কি ভিত্তিৰ ওপৰত নির্ভৰ কৰে?

(f) Give an example of subjectless proposition.

উদ্দেশ্যবিহীন বচনৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

(g) What will be the truth value of $p \vee q$, if both p and q are true?

যদি p আৰু q দুয়োটা সত্য হয়, তেন্তে $p \vee q$ ৰ সত্যমূল্য কি হ'ব?

2. Answer the following questions very briefly (any *four*) : 2×4=8

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নসমূহৰ অতি চমু উত্তৰ দিয়া (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) What is normative science?

আদৰ্শনিষ্ঠ বিজ্ঞান কি?

(b) Define logic propounded by I. M. Copi.

I. M. Copi য়ে আগবঢ়োৱা তৰ্কবিজ্ঞানৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(c) Define conjunctive proposition.

সংযোজক বচনৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(d) Give truth table for contradictory statement.

বিৰোধাত্মক উক্তিৰ সত্য তালিকা দাঙি ধৰা।

(e) What do you mean by logical constant?

তর্কীয় অবিকাৰী বা ধ্রুবক বুলিলে কি বুজা ?

(f) Write two differences between singular proposition and general proposition.

একক বচন আৰু সাধাৰণ বচনৰ মাজৰ দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

3. Give short answer of the following questions (any *three*) : 5×3=15

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নবোৰৰ চমু উত্তৰ দিয়া (যি কোনো তিনিটা) :

(a) Distinguish between truth and validity.

সত্যতা আৰু বৈধতাৰ মাজৰ পাৰ্থক্য দেখুওৱা।

(b) Is logic a positive science or a normative science? Discuss.

তর্কবিজ্ঞান বিষয়নিষ্ঠ নে আদৰ্শনিষ্ঠ বিজ্ঞান ? আলোচনা কৰা।

(c) What is symbolic logic? What are the three main characteristics of it?

প্ৰতীকাত্মক তর্কবিজ্ঞান কাক বোলে ? ইয়াৰ মূল বৈশিষ্ট্য তিনিটা কি কি ?

(d) What is variable? Describe in this connection the idea of truth function.

চলক বা পৰিৱৰ্ত কাক বোলে ? এই ক্ষেত্ৰত সত্য ফলনৰ ধাৰণা বৰ্ণনা কৰা।

(e) Describe different types of simple proposition with example.

উদাহৰণেৰে সৈতে সৰল বচনৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

4. What is an argument? Distinguish between argument and argument form. 4+6=10

যুক্তি কাক বোলে ? যুক্তি আৰু যুক্তিৰ আকাৰৰ মাজৰ পাৰ্থক্য নিৰূপণ কৰা।

Or/নাইবা

What do you mean by traditional logic? Explain in this case, the nature of deductive logic. 4+6=10

পৰম্পৰাগত তর্কবিজ্ঞান বুলিলে কি বুজা ? এই ক্ষেত্ৰত নিগমন তর্কবিজ্ঞানৰ প্ৰকৃতি ব্যাখ্যা কৰা।

5. Construct truth table for the following statements and mention whether these are tautological, contradictory or contingent statement : 5+5=10

নিম্নলিখিত উক্তিবোৰৰ সত্য তালিকা সাজা আৰু এইবোৰ স্বতঃসত্য নে বিৰোধাত্মক নে অনিৰ্দিষ্ট মানবিশিষ্ট উল্লেখ কৰা :

(a) $\sim (p \supset q) \vee (p \vee q)$

(b) $(p \cdot q) \cdot (\sim p \vee \sim q)$

Or/নাইবা

Explain the strategy for determining the validity or invalidity of an argument. 10

যুক্তিৰ বৈধতা বা অবৈধতা নিৰ্ণয়ৰ কৌশলটো ব্যাখ্যা কৰা।

6. Give modern definition of proposition. In this case explain different kinds of general proposition. 2+8=10

বচনৰ আধুনিক সংজ্ঞা দিয়া। এই ক্ষেত্ৰত সাধাৰণ বচনৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

Or /নাইবা

Explain the drawbacks of traditional analysis of proposition. 10

বচনৰ পৰম্পৰাগত বিশ্লেষণৰ আসোঁৱাহসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

* * *

2019

PHILOSOPHY

(Honours)

Paper : PHI-HC-1016

(Indian Philosophy)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following questions : 1×10=10

নিম্নলিখিত প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Name two Āstika schools of Indian Philosophy which do not believe in God.

ঈশ্বৰৰ ওপৰত বিশ্বাস নকৰা ভাৰতীয় দৰ্শনৰ দুটা আস্তিক সম্প্ৰদায়ৰ নাম লিখা।

(b) Which school is called Jñāna Mīmāṁsā?

কোনটো সম্প্ৰদায়ক জ্ঞান মীমাংসা বুলি কোৱা হয় ?

(c) What is the term used in Indian Philosophy for commentary on commentary of a Sūtra?

ভাৰতীয় দৰ্শনত সূত্ৰভাষ্যৰ ওপৰত লিখা ভাষ্যক বুজাবলৈ কি শব্দ ব্যৱহাৰ কৰা হয় ?

(d) Name the author of *Brahma sūtra*.

ব্ৰহ্মসূত্ৰৰ লেখকৰ নাম লিখা।

(e) Name the school that holds the view that consciousness is a quality of living body that is product of matter.

চেতনাক পদাৰ্থৰ পৰা উৎপন্ন হোৱা এটা গুণ বুলি মত পোষণ কৰা সম্প্ৰদায়টোৰ নাম লিখা।

(f) Name any two steps in Eight fold path of Buddhism.

বৌদ্ধ দৰ্শনৰ অষ্টাংগিক মাৰ্গৰ যি কোনো দুটা স্তৰৰ নাম লিখা।

(g) Name the Jaina terms for medium of motion and rest.

জৈন দৰ্শনত গতি আৰু স্থিৰতাৰ মাধ্যমক বুজাবলৈ কি শব্দ ব্যৱহাৰ কৰা হয় ?

(h) The concept of Āśrava is associated with which school in Indian Philosophy?

'আস্ৰৱ'ৰ ধাৰণাটো ভাৰতীয় দৰ্শনৰ কোনটো সম্প্ৰদায়ৰ সৈতে জড়িত ?

(Continued)

(i) Which of the Buddhist school holds that external world is an idea of the mind?

কোনটো বৌদ্ধ সম্প্ৰদায়ে বাহ্যিক জগতখনক মনৰ ধাৰণা বুলি ধৰে ?

(j) Name the Buddhist school that holds that external objects are directly perceived.

কোনটো বৌদ্ধ সম্প্ৰদায়ৰ মতে বাহ্যিক বস্তুক প্ৰত্যক্ষৰ মাধ্যমেৰে সাক্ষাৎ ৰূপত জনা যায় ?

2. Give short answer to the following questions : 2×5=10

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ লিখা :

(a) How do the Cārvākas explain uniformities of nature in the absence of an underlying universal law?

চাৰ্বাকসকলে এক অন্তৰ্নিহিত সাৰ্বিক বিধিৰ অনুপস্থিতিত কিদৰে প্ৰকৃতিৰ একৰূপতা ব্যাখ্যা কৰিছে ?

(b) What are Guna and Paryāya according to Jaina?

জৈন মতে গুণ আৰু পৰ্যায় কি ?

(c) What is Pañcaskandhas of the Buddhist?

বৌদ্ধ দৰ্শনৰ মতে পঞ্চস্কন্ধ কি ?

(d) Why does Nāgārjuna call 'Śūnyavāda' as the middle path?

নাগাৰ্জুনে 'শূন্যবাদ'ক কিয় মধ্যম পন্থা বুলি কৈছে ?

(Turn Over)

(e) Why is Yogācāra view called Vijñānavāda?

যোগাচাৰৰ মতক কিয় বিজ্ঞানবাদ বুলি কোৱা হয় ?

3. Write short notes on the following (any *four*) : 5×4=20

নিম্নলিখিতসমূহৰ চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Meaning and scope of Indian Philosophy

ভাৰতীয় দৰ্শনৰ অৰ্থ আৰু পৰিসৰ

(b) Cārvāka's concept of Soul

চার্বাকৰ আত্মা-সম্পৰ্কীয় ধাৰণা

(c) Jaina concept of Soul

জৈনৰ আত্মাৰ ধাৰণা

(d) Buddhist Nirvāṇa

বৌদ্ধ দৰ্শনত নিৰ্বাণ

(e) Theory of non-existence of Soul

আত্মাৰ অস্তিত্বহীনতাবাদ

(f) Bāhya-anumeya-vāda

বাহ্য-অনুমেয়-বাদ

4. Answer the following questions : 10×4=40

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Write a note on development of Indian Philosophy.

ভাৰতীয় দৰ্শনৰ ক্ৰমবিকাশৰ ওপৰত এটি টোকা লিখা।

Or / নাইবা

What are the common characters of Indian systems? Discuss.

ভাৰতীয় দাৰ্শনিক সম্প্ৰদায়সমূহৰ সাধাৰণ লক্ষণসমূহ কি কি ? আলোচনা কৰা।

(b) Give an account of Jaina Syādvāda.

জৈন স্যাদ্‌বাদ সম্পৰ্কে এটি বিৱৰণ আগবঢ়োৱা।

Or / নাইবা

Explain Anekāntavāda of Jainas.

জৈনসকলৰ অনেকান্তবাদ মতবাদটো ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Discuss Buddhist doctrine of Universal change.

বৌদ্ধসকলৰ সাৰ্বিক পৰিৱৰ্তন-সম্পৰ্কীয় মতবাদটো আলোচনা কৰা।

Or / নাইবা

Write an essay on the theory of Dependent origination.

প্ৰতীত্যসমুৎপাদৰ বিষয়ে এখন ৰচনা লিখা।

(d) Elucidate Mādhyamika theory of Śūnya.

মাধ্যমিক শূন্যবাদ সম্পর্কে ব্যাখ্যা কৰা।

Or / নাইবা

State and explain Vijñānavāda.

বিজ্ঞানবাদ সম্পর্কে ব্যাখ্যা কৰা।

★★★

2019

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 3.2

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following as directed : 1×10=10

তলত দিয়াবোৰৰ নির্দেশ অনুসৰি উত্তৰ দিয়া :

(a) Name the philosopher who initiated free enquiry in philosophical domain.

দর্শনৰ ক্ষেত্রলৈ মুক্ত অনুসন্ধানৰ সূচনা কৰা দার্শনিকজনৰ নাম লিখা।

(b) Give one reason for regarding Descartes as the 'father of modern philosophy'.

ডেকার্টক 'আধুনিক দর্শনৰ পিতৃ' বুলি আখ্যা দিয়াৰ এটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

(c) Name the entity whose existence can be known with certainty according to Descartes.

ডেকার্টৰ মতে যি সত্তাৰ অস্তিত্ব সম্পর্কে নিশ্চিতভাৱে জানিব পৰা যায় সেই সত্তা কি, উল্লেখ কৰা।

(d) State one reason for which Descartes can be called a typical dualist.

ডেকার্টক কিয় বিশেষভাৱে দ্বৈতবাদী দাৰ্শনিক বুলি কোৱা হয়, তাৰ এটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

(e) Name the philosopher who declared that 'God and Nature are one'.

'ঈশ্বৰ আৰু প্ৰকৃতি এক' বুলি ঘোষণা কৰা দাৰ্শনিকজনৰ নাম লিখা।

(f) How many attributes does the substance have according to Spinoza?

স্পিনোজাৰ মতে দ্ৰব্যৰ গুণৰ সংখ্যা কিমান, উল্লেখ কৰা।

(g) Descartes/Spinoza/Leibniz was regarded as a hideous atheist.

(Choose the correct answer)

ডেকার্ট/স্পিনোজা/লিবনিজক এজন কঠোৰ নাস্তিক বুলি আখ্যা দিয়া হয়।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

(Continued)

(h) Who defined substance as a centre of force?

দ্ৰব্যক শক্তিৰ কেন্দ্ৰ বুলি আখ্যা দি সংজ্ঞা দিয়া দাৰ্শনিকজন কোন ?

(i) Name the lowest kind of monad according to Leibniz.

লিবনিজৰ মতে আটাইতকৈ নিম্ন স্তৰৰ মনাডক কি বুলি কোৱা হয়, লিখা।

(j) What is the meaning of 'Actus Purus' according to Leibniz?

লিবনিজৰ মতে 'Actus Purus'ৰ অৰ্থ কি ?

2. Give short answers to the following : 2×5=10

তলত দিয়াবোৰৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) What are the two kinds of activity of the monads according to Leibniz?

লিবনিজৰ মতে মনাডৰ দুই প্ৰকাৰৰ ক্ৰিয়া কি, উল্লেখ কৰা।

(b) Name the two attributes of substance which the human mind can know as laid down by Spinoza.

স্পিনোজাৰ মত অনুসৰি মানুহে জানিব পৰা দ্ৰব্যৰ গুণ দুটা কি, উল্লেখ কৰা।

(Turn Over)

(c) To whom the term 'causa sui' is applied according to Spinoza? Explain its meaning.

'Causa sui' শব্দটো স্পিনোজাৰ মতে কাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োগ কৰা হয় ? ইয়াৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰা।

(d) State the meaning of 'monism'. Name one monistic philosopher.

'একত্ববাদ'ৰ অৰ্থ কি, লিখা। এজন একত্ববাদী দাৰ্শনিকৰ নাম উল্লেখ কৰা।

(e) State two important points about the Cogito (Self) in the philosophy of Descartes.

ডেকার্টৰ দৰ্শনত Cogito (আত্মা) সম্পৰ্কে দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা উল্লেখ কৰা।

3. Answer any *four* of the following : 5×4=20

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) State about the four rules of Descartes' method of philosophy.

ডেকার্টৰ দাৰ্শনিক পদ্ধতিত উল্লেখ কৰা চাৰিটা নিয়ম সম্পৰ্কে লিখা।

(b) "Every determination is negation." Explain the statement with reference to its context.

"নিৰ্ধাৰিতকৰণৰ অৰ্থ হ'ল অস্বীকাৰকৰণ।" প্ৰসঙ্গ সহিত বাদি এই উক্তিটো ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Explain the nature of Cartesian doubt distinguishing it from psychological doubt.

মনস্তাত্ত্বিক সন্দেহ বা সংশয়ৰ পৰা পৃথক কৰি ডেকার্টীয় সন্দেহ বা সংশয়ৰ প্ৰকৃতি ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Write a brief note on the nature of God or Supreme Monad in the philosophy of Leibniz.

লিবনিজৰ দৰ্শনত ঈশ্বৰ বা পৰম মনাডৰ প্ৰকৃতি সম্পৰ্কে এক চমু টোকা লিখা।

(e) Define substance after Spinoza. State three features of substance. 2+3=5

স্পিনোজাৰ মতে দ্ৰব্যৰ সংজ্ঞা আগবঢ়োৱা। দ্ৰব্যৰ তিনিটি বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

4. Answer any *four* of the following : 10×4=40

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Explain the meaning of *cogito ergo sum* (I think, therefore, I exist) and also determine the position it occupies in Cartesian philosophy. 5+5=10

Cogito ergo sum (মই ভাবোঁ, গতিকে মই অস্তিত্বশীল) বোলা কথাষাৰৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰা আৰু লগতে ডেকাৰ্টৰ দৰ্শনত এই কথাষাৰে কি স্থান অধিকাৰ কৰিছে, নিৰ্ধাৰণ কৰা।

(b) Examine critically Descartes' philosophical method.

ডেকাৰ্টৰ দাৰ্শনিক পদ্ধতিটো সমালোচনাত্মকভাৱে পৰীক্ষা কৰা।

(c) How does Descartes solve the problem of mind-body relation? Explain.

মন আৰু শৰীৰৰ সম্পৰ্ক-সম্বন্ধীয় সমস্যাটো ডেকাৰ্টে কেনেকৈ সমাধান আগবঢ়াইছিল, ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Discuss critically Spinoza's views on 'attributes' and 'modes'.

'গুণ' আৰু 'বিন্যাস' সম্বন্ধীয় স্পিনোজাৰ ধাৰণা সম্পৰ্কে সমালোচনাত্মক আলোচনা আগবঢ়োৱা।

(Continued)

(e) Write an essay on the monistic philosophy of Spinoza. Is it pantheistic? 6+4=10

স্পিনোজাৰ একত্ববাদী দৰ্শনৰ ওপৰত এখন ৰচনা লিখা। স্পিনোজাৰ দৰ্শন সৰ্বেশ্বৰবাদী হয়নে ?

(f) Explain Leibniz's theory of monads. What is the meaning of the expression 'monads are windowless'? 6+4=10

লিবনিজৰ মনাড-সম্পৰ্কীয় তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা। 'মনাডসমূহ খিৰিকীবিহীন' বোলা কথাষাৰৰ অৰ্থ কি, লিখা।

Or / নাইবা

Give an account of the doctrine of pre-established harmony of Leibniz. 10

লিবনিজে আগবঢ়োৱা জগতৰ পূৰ্ব-সংস্থাপিত শৃঙ্খলা-সম্পৰ্কীয় মতবাদটো ব্যাখ্যা কৰা।

★★★

2019

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 3.1

(Indian Philosophy)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following as directed : 1×10=10

তলত দিয়াবোৰৰ নির্দেশানুযায়ী উত্তৰ লিখা :

(a) Mention the origin of Indian Philosophy.

ভাৰতীয় দর্শনৰ উৎপত্তি উল্লেখ কৰা।

(b) The Samhitas / Brahmanas / Upanishads mark the transition from the ritualistic to the philosophic thought.

(Choose the correct answer)

সংহিতা/ব্রাহ্মণ/উপনিষদ-য়ে ৰীতি-নীতিৰ পৰা দাৰ্শনিক চিন্তাধাৰা লৈ যোৱা পথ দেখুৱায়।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(c) What is the derivative meaning of the word 'Brahman'?

'ব্ৰহ্মন' শব্দৰ ব্যুৎপত্তিগত অৰ্থ কি ?

(d) Mention an authoritative source of Charvaka position in Indian context.

ভাৰতীয় দৰ্শনত চাৰ্বাক দৰ্শনৰ অৱস্থিতি প্ৰতিপন্ন কৰা এটা বিশ্বাসযোগ্য উৎস উল্লেখ কৰা।

(e) What does 'Tirthankara' refer to?

'তীৰ্থংকৰ' শব্দই কি অৰ্থ বহন কৰে ?

(f) How many classifications of knowledge is advocated in Jainism?

জৈন দৰ্শন অনুসৰি জ্ঞানক কেইটা ভাগত ভাগ কৰা হৈছে ?

(g) Does Jainism advocate atheism?

জৈন দৰ্শন নিৰীশ্বৰবাদী হয়নে ?

(Continued)

(h) What is the popular name of Pali Canon in Buddhism?

বৌদ্ধ দৰ্শনত পালি গ্ৰন্থবোৰ কি নামেৰে জনাজাত ?

(i) What is the causal formula of Pratityasamutpada?

প্ৰতীত্যসমুৎপাদত কি কাৰ্যকাৰণ নীতি পোৱা যায় ?

(j) Buddha avoided the extremes of externalism and ____.

(Fill in the blank)

বুদ্ধই বহিৰ্গত আৰু ____ চৰমপন্থা অৱজ্ঞা কৰে।

(খালী ঠাঁই পূৰ কৰা)

2. Answer the following questions very briefly : 2×5=10

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ অতি চমুকৈ লিখা :

(a) Explain two reasons for the development of materialism in India.

ভাৰতত জড়বাদৰ ক্ৰমবিকাশৰ সপক্ষে দুটা কাৰণ বৰ্ণনা কৰা।

(b) Why does Charvaka consider that consciousness is a product of matter?

চাৰ্বাক দৰ্শনে কিয় চৈতন্যক জড়ৰ উপাদান বুলি কৈছে ?

(Turn Over)

(c) What is the meaning of the word 'Buddha' as referred in Buddhism?

বৌদ্ধ দর্শনত 'বুদ্ধ' শব্দই কি অর্থ বহন কৰে ?

(d) Explain two kinds of Nirvana as found in Buddhism.

বৌদ্ধ দর্শন অনুসৰি নির্বাণৰ দুটা শ্রেণীবিভাগ বর্ণনা কৰা।

(e) What is the meaning of 'Dharma' and 'Adharma' in Jaina Philosophy?

জৈন দর্শনত 'ধর্ম' আৰু 'অধর্ম' শব্দই কি অর্থ প্রকাশ কৰিছে ?

3. Answer the following briefly (any *four*) : 5×4=20

তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ চমুকৈ লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Why is 'Veda' considered as the collection of Mantras?

'বেদ'সমূহক কিয় মন্ত্রৰ সমষ্টি বা সমাহাৰ বোলা হয় ?

(b) Why are Brahman and Atman used as synonymous in the Upanishads?

ব্রহ্মন আৰু আত্মা কিয় উপনিষদত সমার্থক বুলি কোৱা হৈছে ?

(c) How does Charvaka explain egoistic hedonism?

চার্বাক দর্শনে আত্মসুখবাদক কেনেদৰে বর্ণনা কৰিছে ?

(d) How does Jaina logic distinguish seven forms of judgement?

জৈন তর্কবাদে সাত প্রকাৰৰ বচনক কেনেদৰে পার্থক্যগতভাৱে ভাগ কৰিছে ?

(e) How does Buddhism explain Bhava Chakra to integrate past, present and future life in Second Noble Truth?

বৌদ্ধ দর্শনে কেনেদৰে দ্বিতীয় আর্যসত্যত ভৱচক্রৰ জৰিয়তে অতীত, বর্তমান আৰু ভৱিষ্যৎ জীৱন সংযোগ কৰিছে ?

4. Answer the following questions (any *four*) : 10×4=40

তলৰ প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Discuss the points of difference between Astika and Nastika systems of Indian Philosophy. 10

ভাৰতীয় দর্শনত আস্তিক আৰু নাস্তিক দর্শন সম্প্রদায়ৰ পার্থক্যসমূহ আলোচনা কৰা।

(b) What is the literal meaning of 'Tat tvam asi'? Why does 'spiritualism' dominate as a characteristic in Indian Philosophy? 4+6=10

'তত্ ত্বম্ অচি'ৰ আক্ষৰিক অৰ্থ কি? ভাৰতীয় দৰ্শনক কিয় বৈশিষ্ট্যগতভাৱে 'অধ্যাত্ম' অধিকৃত বুলি কোৱা হয়?

(c) Explain critically Charvaka metaphysics. 10

চাৰ্বাক দৰ্শনৰ অধিবিদ্যা তত্ত্বটো সমালোচনামূলকভাৱে আলোচনা কৰা।

(d) Explain different reasons for the refutation of inference in Charvaka epistemology. 10

চাৰ্বাক জ্ঞানতত্ত্ববাদ অনুমান প্ৰত্যাখ্যানৰ বিভিন্ন কাৰণবোৰ বৰ্ণনা কৰা।

(e) Mention the term by which Buddha referred to himself. State its meaning. Explain briefly the doctrines of momentariness. 2+8=10

বুদ্ধই নিজকে কি হিচাপে অভিহিত কৰিছিল, উল্লেখ কৰা। ইয়াৰ অৰ্থ লিখা। ক্ষণিকবাদ তত্ত্বটো চমুকৈ লিখা।

(f) Explain the theory of no-Soul (Anatmavada). 10

অনাত্মবাদ তত্ত্বটো আলোচনা কৰা।

(g) Explain critically Jaina metaphysics. 10

জৈন অধিবিদ্যা তত্ত্বটো সমালোচনামূলকভাৱে আলোচনা কৰা।

★ ★ ★

2019

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 5.1

(Greek Philosophy)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. Answer the following questions : 1×7=7
তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What was the problem that concerned the philosophers from Thales to Anaxagoras?
থেলচৰ পৰা এনাক্সাগোৰাছৰ সময়লৈ থকা দাৰ্শনিক-সকলৰ সমস্যাটো কি আছিল ?

(b) Who thought that 'man is the property of God'?
'মানুহ ঈশ্বৰৰ সম্পত্তি'—এইদৰে কোনে চিন্তা কৰিছিল ?

(c) "This world neither of the gods nor of the human race made; but it is; it was, and ever shall be, an eternally living fire." Who made this statement?

"This world neither of the gods nor of the human race made; but it is; it was, and ever shall be, an eternally living fire." এই উক্তিটো কাৰ ?

(d) "Truth lies only in reason." Who advocated this view?
"বুদ্ধিৰ দ্বাৰা সত্তাক জানিব পাৰি"—কোনে এই মতটো আগবঢ়াইছিল ?

(e) Does Zeno support Parmenides in the doctrine of Being?
জেনোই পাৰ্মেনাইদছৰ সত্তাৰ ধাৰণাটো সমৰ্থন কৰেনে ?

(f) What is absolutely real according to Parmenides?
পাৰ্মেনাইদছৰ মতে কি সত্য বা অস্তিত্বশীল ?

(g) What is an atom?
পৰমাণু কি ?

2. Answer the following questions : 2×4=8
তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) "All things are numerable and can be counted." What is the meaning of this statement?
"সকলো বস্তুয়েই সাংখ্যিক আৰু ইয়াক গণনা কৰিব পাৰি"—এই কথাষাৰৰ অৰ্থ কি ?

(b) What is the meaning of Becoming in the Philosophy of Heraclitus?
হেৰাক্লিটাছৰ দৰ্শনত থকা পৰিৱৰ্তনশীলতাৰ অৰ্থ কি ?

(Continued)

(c) What are the two ultimate realities according to the atomists?
পৰমাণুবাদীসকলৰ মতে মূল সত্তা দুটা কি ?

(d) What is the meaning of 'Ex nihilo nihil fit' as advocated by Parmenides?
পাৰমেনাইদছে উল্লেখ কৰা 'Ex nihilo nihil fit'ৰ অৰ্থ কি ?

3. Write briefly on any *three* of the following questions : 5×3=15
তলত যি কোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ চমুকৈ লিখা :

(a) Explain ethcial views of Pythagoras.
পাইথাগোৰাছৰ নীতিতত্ত্ব ব্যাখ্যা কৰা।

(b) Explain Parmenides' concept of Being.
পাৰ্মেনাইদছৰ সত্তাৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Explain Zeno's arguments against multiplicity.
বহুত্বৰ বিৰুদ্ধে জেনোই আগবঢ়োৱা যুক্তিসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(d) "Being is by nothing more real than nothing." Explain this statement cited by atomists.
"Being is by nothing more real than nothing"—পৰমাণুবাদীসকলৰ এই উক্তিটো ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Explain the doctrine of the harmony of opposites.
বৈপৰীত্যৰ মাজৰ সমন্বয়-সংক্ৰান্ত মতবাদটো ব্যাখ্যা কৰা।

(Turn Over)

4. Answer any *three* of the following questions : 10×3=30

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো **তিনিটাৰ** উত্তৰ লিখা :

(a) Explain the concept of primary stuff with special reference to Thales.
থেলচৰ মূল দ্ৰব্য বা উপাদানৰ ধাৰণাটো বিশেষ প্ৰসঙ্গেৰে ব্যাখ্যা কৰা।

(b) "The universe is a harmonious whole." Explain with reference to Pythogoras.
"The universe is a harmonious whole"—পাইথাগোৰাছৰ এই উক্তিটো ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Explain and examine Zeno's arguments against motion.
গতিৰ ধাৰণাৰ বিৰুদ্ধে জেনোৰে আগবঢ়োৱা যুক্তিসমূহ সমালোচনা সহকাৰে ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Explain critically Heraclitus theory of change.
হেৰাক্লিটাছৰ পৰিৱৰ্তনৰ তত্ত্বটো সমালোচনামূলকভাৱে ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Explain Democritus' atomism.
ডেমোক্ৰিটাছৰ পৰমাণুবাদ ব্যাখ্যা কৰা।

(f) Early Greek philosophy is cosmological in nature. Explain.
প্ৰাক্ গ্ৰীক দৰ্শনৰ স্বৰূপ বিশ্বজাগতিক—ব্যাখ্যা কৰা।

★★★

2019

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 5.1

(Greek Philosophy)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. Answer the following questions : 1×7=7
তলত দিয়া প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What was the problem that concerned the philosophers from Thales to Anaxagoras?
থেলচৰ পৰা এনাক্সোগোৰাছৰ সময়লৈ থকা দার্শনিক-সকলৰ সমস্যাটো কি আছিল ?

(b) Who thought that 'man is the property of God'?
'মানুহ ঈশ্বৰৰ সম্পত্তি'—এইদৰে কোনে চিন্তা কৰিছিল ?

(c) "This world neither of the gods nor of the human race made; but it is; it was, and ever shall be, an eternally living fire." Who made this statement?

"This world neither of the gods nor of the human race made; but it is, it was, and ever shall be, an eternally living fire." এই উক্তিটো কাৰ ?

(d) "Truth lies only in reason." Who advocated this view?
"বুদ্ধিৰ দ্বাৰা সত্যক জানিব পাৰি"—কোনে এই মতটো আগবঢ়াইছিল ?

(e) Does Zeno support Parmenides in the doctrine of Being?
জেনোই পাৰ্মেনাইডিছৰ সত্তাৰ গাৰণাটো সমৰ্থন কৰেনে ?

(f) What is absolutely real according to Parmenides?
পাৰ্মেনাইডিছৰ মতে কি সত্য বা অস্তিত্বশীল ?

(g) What is an atom?
পৰমাণু কি ?

2. Answer the following questions : 2×4=8
তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) "All things are numerable and can be counted." What is the meaning of this statement?
"সকলো বস্তুৱেই সাংখ্যিক আৰু ইয়াক গণনা কৰিব পাৰি"—এই কথাষাৰৰ অৰ্থ কি ?

(b) What is the meaning of Becoming in the Philosophy of Heraclitus?
হেৰাক্লিটাছৰ দৰ্শনত ঘটা পৰিৱৰ্তনশীলতাৰ অৰ্থ কি ?

(Continued)

(c) What are the two ultimate realities according to the atomists?
পৰমাণুবাদীসকলৰ মতে মূল সত্তা দুটা কি ?

(d) What is the meaning of 'Ex nihilo nihil fit' as advocated by Parmenides?
পাৰ্মেনাইডিছে উল্লেখ কৰা 'Ex nihilo nihil fit'ৰ অৰ্থ কি ?

3. Write briefly on any *three* of the following questions : 5×3=15
তলত দিয়া যিকোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ চমুকৈ লিখা :

(a) Explain ethcial views of Pythagoras.
পাইথাগোৰাছৰ নীতিতত্ত্ব ব্যাখ্যা কৰা।

(b) Explain Parmenides' concept of Being.
পাৰ্মেনাইডিছৰ সত্তাৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Explain Zeno's arguments against multiplicity
বহুত্বৰ বিৰুদ্ধে জেনোই আগবঢ়োৱা যুক্তিসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(d) "Being is by nothing more real than nothing." Explain this statement cited by atomists.
"Being is by nothing more real than nothing"—পৰমাণুবাদীসকলৰ এই উক্তিটো ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Explain the doctrine of the harmony of opposites.
বৈপৰীত্যৰ মাজৰ সমন্বয় সংক্ৰান্ত মতবাদটো ব্যাখ্যা কৰা।

(Turn Over)

4. Answer any *three* of the following questions : 10×3=30

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Explain the concept of primary stuff with special reference to Thales.
থেলচৰ মূল দ্ৰব্য বা উপাদানৰ ধাৰণাটো বিশেষ প্ৰসঙ্গেৰে ব্যাখ্যা কৰা।

(b) "The universe is a harmonious whole." Explain with reference to Pythogoras.
"The universe is a harmonious whole"—পাইথাগোৰাছৰ এই উক্তিটো ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Explain and examine Zeno's arguments against motion.
গতিৰ ধাৰণাৰ বিৰুদ্ধে জেনোৰে আগবঢ়োৱা যুক্তিসমূহ সমালোচনা সহকাৰে ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Explain critically Heraclitus theory of change.
হেৰাক্লিটাছৰ পৰিৱৰ্তনৰ তত্ত্বটো সমালোচনামূলকভাৱে ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Explain Democritus' atomism.
ডেমোক্ৰিটাছৰ পৰমাণুবাদ ব্যাখ্যা কৰা।

(f) Early Greek philosophy is cosmological in nature. Explain.
প্ৰাক্ গ্ৰীক দৰ্শনৰ স্বৰূপ বিশ্বজাগতিক—ব্যাখ্যা কৰা।

★★★

2019

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 5.2

(Contemporary Indian Philosophy)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either in English or *in Assamese*

1. Answer the following as directed : 1×7=7

নির্দেশ অনুসৰি তলত দিয়াসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Vivekananda gives importance of path of knowledge / path of action.

(Choose the correct option)

বিবেকানন্দই জ্ঞান মাৰ্গ / কৰ্ম মাৰ্গৰ ওপৰত অধিক গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছিল।

(সঠিক বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

(b) By which Vedic school of Indian Philosophy was Vivekananda influenced?

বিবেকানন্দই ভাৰতীয় দৰ্শনৰ কোন বৈদিক দৰ্শনৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত হৈছিল ?

(c) Name the philosopher associated with integral Yoga.

সৰ্বাঙ্গীণ যোগৰ লগত জড়িত দাৰ্শনিকজনৰ নাম লিখা।

(d) Can Sri Aurovindo be termed as a mystic philosopher?
শ্রীঅৰবিন্দক এজন ৰহস্যবাদী দাৰ্শনিক বুলি অভিহিত কৰা যায়নে ?

(e) Who is the author of the book *Sadhana*?
'সাধনা' গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন ?

(f) Name the book where Radhakrishnan discussed his concept of 'Intellect and Intuition'.
'বুদ্ধি আৰু প্ৰজ্ঞা'—এই ধাৰণাটো ৰাধাকৃষ্ণনে তেওঁৰ কোনখন গ্ৰন্থত আলোচনা কৰিছিল ?

(g) Is there a distinction between knower and the known in intuitive knowledge?
স্বজ্ঞালব্ধ জ্ঞানত জ্ঞাতা আৰু জ্ঞেয়ৰ মাজত পাৰ্থক্য থাকেনে ?

2. Answer the following in brief : 2×4=8
তলত দিয়াবোৰৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) Why Vivekananda's philosophy is termed as 'Practical Vedanta'?
বিবেকানন্দৰ দৰ্শনক কিয় 'ব্যৱহাৰিক বেদান্ত' বুলি কোৱা হয় ?

(b) What do you mean by Saccidananda?
সচ্চিদানন্দ বুলিলে কি বুজা ?

(c) Write two important features of Tagore's philosophy of religion.
ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ ধৰ্মদৰ্শনৰ দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ বৈশিষ্ট্য কি কি, লিখা।

(Continued)

(d) What are the two important aspects of human nature according to Tagore?
ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ মতে মানৱ জীৱনৰ দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰকৃতি বা স্বভাৱ কি ?

3. Write short notes on any *three* of the following : 5×3=15
তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ বিষয়ে চমু টোকা লিখা :

(a) Universal Religion
বিশ্বজনীন ধৰ্ম

(b) Integral Yoga
সৰ্বাংগীণ যোগ

(c) Concept of Supermind
অতিমানসৰ ধাৰণা

(d) Concept of 'Real man' and 'Apparent man'.
প্ৰকৃত আৰু অৱভাসিক মানৱৰ ধাৰণা

(e) Surplus in man
মানুহ নিহিত্ব গুৰুত্ব

(f) Limitations of intellect according to Radhakrishnan
ৰাধাকৃষ্ণনৰ মতে বুদ্ধিৰ সীমাৱদ্ধতা

4. Answer any *three* of the following : 10×3=30
তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Can Vivekananda be called a Neo Vedantic philosopher? Give reason for your answer.
বিবেকানন্দক এজন নব্য-বৈদান্তিক দাৰ্শনিক বুলি ক'ব পাৰিনে ? তোমাৰ যুক্তি আগবঢ়োৱা।

(Turn Over)

(b) Discuss Vivekananda's concepts of man and his freedom.

বিবেকানন্দৰ দৰ্শনত মানৱ আৰু মানৱৰ স্বাধীনতা সম্পৰ্কে কৰা আলোচনা আগবঢ়োৱা।

(c) Is there any difference between Intellect and Intuition? Discuss in detail.

বুদ্ধি আৰু প্ৰজ্ঞাৰ মাজত পাৰ্থক্য আছেনে? বিশদভাৱে আলোচনা কৰা।

(d) Can Tagore's concept of religion be called Humanistic?

ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ ধৰ্মদৰ্শনক মানৱতাবাদী দৰ্শন বুলি ক'ব পাৰিনে?

(e) Explain Aurovindo's conception of Evolution. Do you think is it different from Western concept of evolution?

অৰবিন্দৰ বিৱৰ্তনবাদ তত্ত্ব ব্যাখ্যা কৰা। এই বিৱৰ্তনবাদ তত্ত্বৰ পাশ্চাত্য বিৱৰ্তনবাদ তত্ত্বৰ লগত পাৰ্থক্য আছেনে?

(f) Give a comparative analysis of the philosophy of Vivekananda and philosophy of Tagore.

বিবেকানন্দ আৰু ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ দৰ্শনৰ এক তুলনামূলক আলোচনা আগবঢ়োৱা।

★★★

2019

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 5.3

(Contemporary Western Philosophy)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following as directed : 1×7=7

নির্দেশানুসৰি তলত দিয়াৰোৰৰ উত্তৰ লিখা :

(a) "The world is the totality of facts, not of things." Who is associated with the statement?

"বিশ্বজগত তথ্যৰ সমষ্টি, বস্তুৰ নহয়।" এই উক্তিটোৰ লগত জড়িত দার্শনিকজন কোন?

(b) Among the following philosophers, who is the author of the book, *Principia Ethica*?

নিম্নোক্ত দার্শনিকগণের ভিতর *Principia Ethica* নামক গ্রন্থখানির লিখক কোন ?

(i) Gilbert Ryle

গিলবার্ট রাইল

(ii) G. E. Moore

জি. ই. মুর

(iii) Wittgenstein

উইটগেন্‌ষ্টাইন

(iv) A. J. Ayer

এ. জে. আয়ার

(Choose the correct alternative)

(শুদ্ধ বিকল্পটি বাছ উল্লেখ কর)

(c) According to Russell, a fact is either true or false. Is it true?

বার্ট্রান্ড রাসেল বলেন, একটি তথ্য হয় সত্য অথবা অসত্য। কথাটি সত্য কি ?

(Continued)

(d) Who among the following was a member of both Cambridge and Oxford philosopher?

নিম্নোক্ত দার্শনিকগণের ভিতর কোনজন দার্শনিক কেমব্রিজ আর অক্সফোর্ড উভয় স্থানে সমান ছিলেন ?

(i) G. E. Moore

জি. ই. মুর

(ii) Bertrand Russell

বার্ট্রান্ড রাসেল

(iii) Ludwig Wittgenstein

লুডউইগ উইটগেন্‌ষ্টাইন

(Choose the correct alternative)

(শুদ্ধ বিকল্পটি বাছ উল্লেখ কর)

(e) Who is the father of Logical positivism?

তর্কীয় প্রত্যক্ষবাদের জনক কোন ?

(f) Ryle refutes the dualism of Plato/Descartes/Spinoza

(Choose the correct alternative)

রাইল কোন্‌টি / কোন্‌টি / কোন্‌গুলোর দ্বিত্ববাদ খণ্ডন করেছিল (শুদ্ধ বিকল্পটি বাছ উল্লেখ কর)

(Turn Over)

(g) Analytic philosophers generally believed that philosophical problems arise out of our failure to use _____ properly.

(Fill in the gap)

বিশ্লেষণবাদী দার্শনিকসকলে সাধারণতে বিশ্বাস কৰিছিল যে দার্শনিক সমস্যাসমূহৰ উদ্ভৱ হয় যেতিয়া আমি _____ ক যথাৰ্থভাবে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ ব্যৰ্থ হওঁ।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

2. Answer briefly the following questions : 2×4=8

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ চমু উত্তৰ লিখা :

(a) Write two differences between atomic and molecular proposition.

পৰমাণবিক আৰু আণবিক বচনৰ মাজত থকা দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

(b) What does Ryle mean by 'Cartesian model'?

ৰাইলে 'কাৰ্টেছিয়ান মডেল' মানে কি বুজাইছে ?

(c) What is atomic fact according to Russell?

ৰাছেলৰ মতে পৰমাণবিক তথ্য কি ?

(d) What do you mean by 'Family Resemblance'?

'পাৰিবাৰিক সাদৃশ্য' মানে কি বুজা ?

3. Answer any *three* of the following questions : 5×3=15

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো তিনিটিৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Explain briefly Wittgenstein's view on private language.

ব্যক্তিগত ভাষা সম্পৰ্কে ৱিট্গেনষ্টাইনৰ মত কি, চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

(b) Discuss briefly the kinds of facts recognized by Russell in his logical atomism.

ৰাছেলৰ তৰ্কীয় পৰমাণুবাদত তথ্য প্ৰকাৰসমূহ কি কি, চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(c) What is 'official doctrine' according to Ryle? Discuss.

ৰাইলৰ মতে 'কাৰ্যালয় তত্ত্ব'টো কি ? আলোচনা কৰা।

(d) State some examples put forward by Wittgenstein to explain the concept of language game.

ভাষাৰ খেল ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰাত কাৰণে ৱিট্গেনষ্টাইনে আগবঢ়োৱা কিছুমান উদাহৰণ উল্লেখ কৰা।

(e) How did Moore distinguish between sensation and the object of sensation?

সংবেদন আৰু সংবেদিত বস্তুৰ মাজত মুৰে কেনেদৰে পাৰ্থক্য বিচাৰ কৰিছিল ?

(f) Is philosophy linguistic analysis? Discuss.

দৰ্শন ভাষাৰ বিশ্লেষণ হয়নে ? আলোচনা কৰা।

4. Answer any *three* of the following questions : 10×3=30

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) What do you mean by logical atomism? Explain and examine Russell's view.

তৰ্কীয় পৰমাণুবাদ বুলিলে কি বুজা ? এই ক্ষেত্ৰত ৰাচেলৰ অভিমত ব্যাখ্যা আৰু বিচাৰ কৰা।

(b) Who are the principal exponents of analytic movement? Bring out the salient features of the analytic trend in western philosophy.

বিশ্লেষণবাদী আন্দোলনৰ প্ৰধান হোতা কোন কোন ? পাশ্চাত্য দৰ্শনত বিশ্লেষণবাদী ধাৰাৰ বৈশিষ্ট্যবোৰ লিখা।

(c) How does Moore attack the proposition 'Esse est percipi'? Does he thereby refute idealism?

মুৰে কেনেদৰে 'অস্তিত্ব প্ৰত্যক্ষনিৰ্ভৰ' বচনটো আক্ৰমণ কৰিছে ? ইয়াৰ দ্বাৰা তেওঁ ভাৱবাদ খণ্ডন কৰিলেনে ?

(Continued)

(d) What is Cartesian dualism? Give a critical account of Ryle's refutation of Cartesian dualism.

কার্টেছিয়ান দ্বৈতবাদ কাক বোলে ? ৰাইলৰ কার্টেছিয়ান দ্বৈতবাদ খণ্ডনৰ বিষয়ে এক বিচাৰমূলক ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।

(e) "A proposition is a picture of reality." Explain after Wittgenstein.

"এটা বচন হ'ল সত্তাৰ চিত্ৰ।" উইটগেইনষ্টাইনৰ মত ব্যাখ্যা কৰা।

(f) Explain and examine the language game theory of Wittgenstein.

উইটগেইনষ্টাইনৰ ভাষাৰ খেল মতবাদটো ব্যাখ্যা আৰু পৰীক্ষা কৰা।

★ ★ ★

2019

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 5.4

(Ethics-I)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following as directed : 1×7=7

নির্দেশানুসৰি তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Find out the odd one :

মিল নোখোৱাটো বাচি উলিওৱা :

(i) Intellect or reason

বুদ্ধি বা বিচাৰশক্তি

(ii) Freedom of will

ইচ্ছাৰ স্বাধীনতা

(iii) Punishment

শাস্তি

(iv) Personality

ব্যক্তিত্ব

(Choose the correct alternative)

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

(b) Who among the following is the author of the book, *A Treatise of Human Nature*?

তলত উল্লেখ কৰা সকলৰ ভিতৰত কোনজনাকী *A Treatise of Human Nature* গ্ৰন্থখনৰ লেখক ?

(i) G. E. Moore

জি. ই. মুৰ

(ii) David Hume

ডেভিড হিউম

(iii) George Berkeley

জৰ্জ বাৰ্কলি

(iv) A. J. Ayer

এ. জে. আয়াৰ

(Choose the correct alternative)

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

(Continued)

(c) Is metaethics identical with analytic ethics?

অধিনীতিবিদ্যা বিশ্লেষণাত্মক নীতিবিদ্যাৰ লগত অভিন্ননে ?

(d) Mention any one subject-matter of practical ethics.

ব্যৱহাৰিক নীতিবিদ্যাৰ যি কোনো এটা আলোচ্য বিষয় উল্লেখ কৰা।

(e) "Ethics is intelligible only in the context of religion." Is it true, according to Peter Singer?

"কেৱল ধৰ্মৰ পৰিপ্ৰেক্ষিততহে নীতিবিদ্যা বোধগম্য হয়।" পিটাৰ ছিংগাৰৰ মতে এইটো সত্যনে ?

(f) Who is the propounder of 'Paradox of Hedonism'?

'সুখবাদৰ বিৰোধাভাস'ৰ প্ৰস্তাৱক কোন ?

(g) Who of the following does believe in 'Hedonistic calculus'?

তলত উল্লেখ কৰা কোনজনাকীয়ে 'সুখবাদৰ গণনা প্ৰণালী'ক বিশ্বাস কৰে ?

(i) Mill

মিল

(ii) Moore

মুৰ

(Turn Over)

(iii) Kant

কাণ্ট

(iv) Bentham

বেন্থাম

(Choose the correct alternative)

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা)

2. Briefly answer the following questions : 2×4=8

তলত দিয়া প্রশ্নবোৰৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) State any two differences between judgement of fact and judgement of value.

তথ্যমূলক অৱধাৰণ আৰু মূল্যাত্মক অৱধাৰণৰ মাজত থকা যি কোনো দুটা পাৰ্থক্য প্ৰকাশ কৰা।

(b) What is deontological ethics?

কৰ্তব্যমূলক নীতিবিদ্যা মানে কি ?

(c) What is Euthanasia?

ককণা-হত্যা বা ইচ্ছামৃত্যু মানে কি ?

(d) Distinguish between gross egoistic hedonism and refined egoistic hedonism.

স্থূল বা অমাৰ্জিত আত্মসুখবাদ আৰু মাৰ্জিত আত্মসুখবাদৰ মাজৰ পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা।

(Continued)

3. Answer any *three* of the following questions : 5×3=15

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Write a short note on the utility of studying ethics.

নীতিবিদ্যা অধ্যয়নৰ উপযোগিতাৰ বিষয়ে এটি চমু টোকা লিখা।

(b) Distinguish between intrinsic value and extrinsic value with the help of suitable example(s).

উপযুক্ত উদাহৰণৰ সহায়ত স্বতঃমূল্য আৰু পৰতঃমূল্যৰ মাজত পাৰ্থক্য বিচাৰ কৰা।

(c) Write a short note on virtue ethics.

সদ্‌গুণৰ নৈতিক মতবাদৰ বিষয়ে এটি চমু টোকা লিখা।

(d) Distinguish between metaethics and normative ethics.

অধিনীতিবিদ্যা আৰু আদৰ্শনিষ্ঠ নীতিবিদ্যাৰ পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা।

(Turn Over)

(e) Briefly explain five points of difference between psychological hedonism and ethical hedonism.

মনোবৈজ্ঞানিক সুখবাদ আৰু নৈতিক সুখবাদৰ মাজত থকা পাঁচটা পাৰ্থক্য চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

4. What is ethics? Discuss the scope of ethics. 2+8=10

নীতিবিদ্যা মানে কি? নীতিবিদ্যাৰ পৰিসৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

Is value subjective or objective? Discuss. 10

মূল্য আত্মগত নে বস্তুগত? আলোচনা কৰা।

5. What is practical ethics? Explain the relation between normative ethics and practical ethics. 2+8=10

ব্যৱহাৰিক নীতিবিদ্যা কি? আদৰ্শনিষ্ঠ নীতিবিদ্যা আৰু ব্যৱহাৰিক নীতিবিদ্যাৰ সম্পৰ্ক ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

Discuss the origin and development of metaethics. 10

অধিনীতিবিদ্যাৰ উদ্ভৱ আৰু বিকাশ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

(Continued)

6. What is altruistic hedonism? Discuss its different forms. 2+8=10

পৰসুখবাদ কি? ইয়াৰ বিভিন্ন ৰূপসমূহ আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

Critically discuss the utilitarianism of Mill. 10

মিলৰ উপযোগিতাবাদৰ এক বিচাৰমূলক আলোচনা আগবঢ়োৱা।

★★★

2019

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 5.5

(Philosophy of Religion)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following as directed : 1×7=7

তলত দিয়াসমূহৰ নিৰ্দেশানুসাৰি উত্তৰ দিয়া :

(a) Who was the main advocate of Fetishism?

ফেটিছবাদৰ মুখ্য প্ৰবক্তা কোন ?

(b) Who was the author of *Elementary Forms of the Religious Life*?

*Elementary Forms of the Religious Life*ৰ গ্ৰন্থকাৰ কোন ?

(c) Write the name of one main exponent of the psychological theories of the origin of religion.

ধৰ্মৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কীয় মনস্তাত্ত্বিক মতবাদৰ এগৰাকী মুখ্য প্ৰবক্তাৰ নাম লিখা।

(d) Mysticism is mediate/immediate awareness of the ultimate reality.

(Choose the correct alternative)

ৰহস্যবাদ হ'ল পৰমসত্তাৰ মাধ্যম/অমাধ্যম উপলব্ধি।

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

(e) "When magic failed to achieve success, it gave rise to religion." Who said this?

"যাঁত মেজিক ব্যৰ্থ হয়, তাতেই ধৰ্মৰ উন্মেষ ঘটে।" উক্তিটো কাৰ ?

(f) Reason plays a significant role in the field of religious belief. (Write True or False)

"ধৰ্মীয় বিশ্বাসৰ জগতত যুক্তিৰ এক উল্লেখযোগ্য ভূমিকা আছে।"

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

(g) Animism can be regarded as the earliest form of religion. (Write True or False)

সৰ্বপ্ৰাণবাদ হ'ল ধৰ্মৰ আদিমতম ৰূপ।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

2. Give brief answers of the following questions : 2×4=8

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) What is the Etymological meaning of Dharma?

ধৰ্মৰ ব্যুৎপত্তিগত অৰ্থ কি, লিখা।

(b) What is mana? Give two examples.

মানা বুলিলে কি বুজা ? দুটা উদাহৰণ দিয়া।

(c) What is revelation?

দৈৱ অভিব্যক্তি মানে কি ?

(Continued)

(d) What is the Etymological meaning of Animism?

Animismৰ ব্যুৎপত্তিগত অৰ্থ কি, লিখা।

3. Answer any *three* of the following questions : 5×3=15

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) "Philosophy of religion is not a part of religious teaching." Is it true? Give reasons for your answer.

"ধৰ্মদৰ্শন কোনো ধৰ্মীয় শিক্ষাৰ অংগ নহয়।" কথাষাৰ সত্যনে ? তোমাৰ উত্তৰৰ সমৰ্থনত যুক্তি আগবঢ়োৱা।

(b) What is religion? Briefly explain some essential features of religion.

ধৰ্ম কাক বোলে ? ধৰ্মৰ কেতবোৰ মৌলিক বৈশিষ্ট্য চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Briefly explain the role of reason in the field of religion.

ধৰ্মৰ জগতখনত যুক্তিৰ ভূমিকা চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Write a brief note on totemism.

টোটেমবাদৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।

(e) Explain briefly Freud's theory of the origin of religion.

ধৰ্মৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কে ফ্ৰয়ডৰ মতবাদটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

(Turn Over)

4. Answer any *three* of the following questions : 10×3=30

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ যি কোনো **তিনিটাৰ** উত্তৰ দিয়া :

(a) Explain the nature and scope of philosophy of religion.
ধর্মদর্শনৰ প্রকৃতি আৰু পৰিসৰ ব্যাখ্যা কৰা।

(b) What is magic? Explain the basic distinctions between magic and religion.
মেজিক বা যাদু বুলিলে কি বুজা? মেজিক আৰু ধর্মৰ মাজৰ প্রধান পার্থক্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Which anthropological theory of the origin of religion is acceptable for you? Explain and give reason for your answer.
ধর্মৰ উৎপত্তি সম্পর্কীয় নৃতাত্ত্বিক মতবাদসমূহৰ ভিতৰত তোমাৰ বাবে কোনটো সর্বাধিক গ্রহণযোগ্য? নিজৰ মতৰ সমর্থনত যুক্তি আগবঢ়াই ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Write an essay on mysticism.
ৰহস্যবাদৰ ওপৰত এখন ৰচনা লিখা।

(e) Critically examine fetishism as a theory of origin of religion.
ধর্মৰ উৎপত্তি তত্ত্ব হিচাপে ফেটিছবাদৰ সমালোচনাৰে সৈতে বর্ণনা কৰা।

(f) Discuss the necessity of studying philosophy of religion.
ধর্মদর্শন অধ্যয়নৰ প্রাসংগিকতা আলোচনা কৰা।

★★★

2019

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 5.6

(Social Philosophy)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following as directed : 1×7=7
নির্দেশানুসৰি তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Who were the first to develop social philosophy in India?
ভাৰতত কোনে প্ৰথমে সমাজ দৰ্শনৰ বিকাশসাধন কৰিছিল ?

(b) "Society is the web of social relationship." Who is the speaker of this statement?
''সমাজ হ'ল সামাজিক সম্পৰ্কৰ জাল।'' এই উক্তিটোৰ প্ৰৱক্তা কোন ?

(c) Who is the author of *Leviathan*?
Leviathan গ্ৰন্থৰ গ্ৰন্থকাৰ কোন ?

(d) The feministic theory who admits women's individuality is known as liberal feminism/radical feminism.
(Choose the correct alternative)

নাৰীৰ ব্যক্তিত্বক স্বীকাৰ কৰা নাৰীবাদী মতবাদটোৰ নাম হ'ল উদাৰনৈতিক নাৰীবাদ/লেডিকাল নাৰীবাদ।

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

(e) Name one supporter of the organic theory.
আংগিক মতবাদৰ এজন সমৰ্থকৰ নাম লিখা।

(f) Marxian dialectical materialism is influenced by an idealistic philosopher. Write the name of this philosopher.
মাৰ্ক্সৰ দ্বান্দ্বিক বস্তুবাদ এগৰাকী ভাববাদী দাৰ্শনিকৰ দ্বাৰা প্ৰভাবিত। এই দাৰ্শনিকগৰাকীৰ নাম লিখা।

(g) In modern sense, who first used the term 'sociology'?
আধুনিক দৃষ্টিভংগীত কোনে প্ৰথমে 'sociology' শব্দটো ব্যৱহাৰ কৰিছিল?

2. Answer the following questions briefly : 2×4=8
তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) Name two works of the two ancient Indian social thinkers.
দুগৰাকী প্ৰাচীন ভাৰতীয় সমাজ চিন্তাবিদৰ দুখন গ্ৰন্থৰ নাম লিখা।

(b) Name two supporters of socialism.
সমাজতন্ত্ৰবাদৰ দুগৰাকী সমৰ্থকৰ নাম লিখা।

(c) Name any two international terroristic groups.
যি কোনো দুটা আন্তৰ্জাতীয় সন্ত্ৰাসবাদী দলৰ নাম লিখা।

(d) State the name of two Indian feminist thinkers.
দুগৰাকী ভাৰতীয় নাৰীবাদী চিন্তাবিদৰ নাম উল্লেখ কৰা।

(Continued)

3. Answer the following questions in brief (any *three*) : 5×3=15
তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ চমু উত্তৰ দিয়া (যি কোনো তিনিটা) :

(a) What are the causes of globalization? Discuss briefly.
বিশ্বায়নৰ কাৰণসমূহ কি কি? চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(b) Write a summary on radical feminism.
ৰেডিকেল নাৰীবাদৰ ওপৰত এটি সাৰাংশ লিখা।

(c) Write a short note on Gisbert's different aspects of social philosophy.
গিচবাৰ্টে আগবঢ়োৱা সমাজ দৰ্শনৰ বিভিন্ন দিশসমূহৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখা।

(d) Express your own view for the eradication of terrorism.
সন্ত্ৰাসবাদ নিৰ্মূলকৰণৰ ক্ষেত্ৰত তোমাৰ নিজৰ মতামত প্ৰকাশ কৰা।

(e) Write a short note on class struggle.
শ্ৰেণী সংগ্ৰামৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখা।

4. Answer any *three* of the following : 10×3=30
তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) What is the meaning of social philosophy? Discuss the views of the early Greek thinkers about social philosophy.
সমাজ দৰ্শনৰ অৰ্থ কি? প্ৰাচীন গ্ৰীক চিন্তাবিদসকলে সমাজ দৰ্শন সম্পৰ্কে আগবঢ়োৱা অভিমতসমূহ আলোচনা কৰা।

(Turn Over)

(b) What is social philosophy? Explain the relation between social philosophy and ethics.

সমাজ দর্শন কাক বোলে ? সমাজ দর্শন আৰু নীতিবিদ্যাৰ মাজৰ সম্বন্ধ ব্যাখ্যা কৰা ।

(c) Define alienation. Explain and evaluate Marxian notion of alienation.

বিচ্ছিন্নতাবোধৰ সংজ্ঞা দিয়া । মাৰ্ক্সীয় বিচ্ছিন্নতাবোধৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা আৰু মূল্যায়ন কৰা ।

(d) What do you mean by feminism? Explain the origin and development of feminism.

নাৰীবাদ বুলিলে কি বুজা ? নাৰীবাদৰ উদ্ভৱ আৰু বিকাশ ব্যাখ্যা কৰা ।

(e) What is society? Explain the characteristics of society.

সমাজ কি ? সমাজৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা ।

(f) Critically discuss individualism as a theory of the relation between individual and society.

ব্যক্তি আৰু সমাজৰ সম্পৰ্ক-সম্বন্ধীয় ব্যক্তিস্বাতন্ত্র্যবাদ তত্ত্বটোক সমালোচনাসহ আলোচনা কৰা ।

* * *

2019

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 3.1

(Indian Philosophy)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following as directed : 1×10=10

তলত দিয়াবোৰৰ নির্দেশানুযায়ী উত্তৰ লিখা :

(a) Mention the origin of Indian Philosophy.

ভাৰতীয় দর্শনৰ উৎপত্তি উল্লেখ কৰা।

(b) The Samhitas / Brahmanas / Upanishads mark the transition from the ritualistic to the philosophic thought.

(Choose the correct answer)

সংহিতা/ব্ৰাহ্মণ/উপনিষদ-য়ে ৰীতি-নীতিৰ পৰা দাৰ্শনিক চিন্তাধাৰা লৈ যোৱা পথ দেখুৱায়।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(c) What is the derivative meaning of the word 'Brahman'?

'ব্ৰহ্মন' শব্দৰ ব্যুৎপত্তিগত অৰ্থ কি?

(d) Mention an authoritative source of Charvaka position in Indian context.

ভাৰতীয় দৰ্শনত চাৰ্বাক দৰ্শনৰ অৱস্থিতি প্ৰতিপন্ন কৰা এটা বিশ্বাসযোগ্য উৎস উল্লেখ কৰা।

(e) What does 'Tirthankara' refer to?

'তীৰ্থংকৰ' শব্দই কি অৰ্থ বহন কৰে?

(f) How many classifications of knowledge is advocated in Jainism?

জৈন দৰ্শন অনুসৰি জ্ঞানক কেইটা ভাগত ভাগ কৰা হৈছে?

(g) Does Jainism advocate atheism?

জৈন দৰ্শন নিৰীশ্বৰবাদী হয়নে?

(Continued)

(h) What is the popular name of Pali Canon in Buddhism?

বৌদ্ধ দৰ্শনত পালি গ্ৰন্থবোৰ কি নামেৰে জনাজাত?

(i) What is the causal formula of Pratityasamutpada?

প্ৰতীত্যসমুৎপাদত কি কাৰ্যকাৰণ নীতি পোৱা যায়?

(j) Buddha avoided the extremes of externalism and ____.

(Fill in the blank)

বুদ্ধই বহিৰ্গত আৰু ____ চৰমপন্থা অৱজ্ঞা কৰে।

(খালী ঠাঁই পূৰ কৰা)

2. Answer the following questions very briefly : 2×5=10

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ অতি চমুকৈ লিখা :

(a) Explain two reasons for the development of materialism in India.

ভাৰতত জড়বাদৰ ক্ৰমবিকাশৰ সপক্ষে দুটা কাৰণ বৰ্ণনা কৰা।

(b) Why does Charvaka consider that consciousness is a product of matter?

চাৰ্বাক দৰ্শনে কিয় চৈতন্যক জড়ৰ উপাদান বুলি কৈছে?

(Turn Over)

(c) What is the meaning of the word 'Buddha' as referred in Buddhism?

বৌদ্ধ দর্শনত 'বুদ্ধ' শব্দই কি অর্থ বহন কৰে ?

(d) Explain two kinds of Nirvana as found in Buddhism.

বৌদ্ধ দর্শন অনুসৰি নিৰ্বাণৰ দুটা শ্ৰেণীবিভাগ বৰ্ণনা কৰা।

(e) What is the meaning of 'Dharma' and 'Adharma' in Jaina Philosophy?

জৈন দর্শনত 'ধর্ম' আৰু 'অধর্ম' শব্দই কি অর্থ প্ৰকাশ কৰিছে ?

3. Answer the following briefly (any *four*) : 5×4=20

তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ চমুকৈ লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Why is 'Veda' considered as the collection of Mantras?

'বেদ'সমূহক কিয় মন্ত্ৰৰ সমষ্টি বা সমাহাৰ বোলা হয় ?

(b) Why are Brahman and Atman used as synonymous in the Upanishads?

ব্ৰহ্মন আৰু আত্মা কিয় উপনিষদত সমাৰ্থক বুলি কোৱা হৈছে ?

(c) How does Charvaka explain egoistic hedonism?

চাৰ্বাক দর্শনে আত্মসুখবাদক কেনেদৰে বৰ্ণনা কৰিছে ?

(d) How does Jaina logic distinguish seven forms of judgement?

জৈন তৰ্কবাদে সাত প্ৰকাৰৰ বচনক কেনেদৰে পাৰ্থক্যগতভাৱে ভাগ কৰিছে ?

(e) How does Buddhism explain Bhava-Chakra to integrate past, present and future life in Second Noble Truth?

বৌদ্ধ দর্শনে কেনেদৰে দ্বিতীয় আৰ্যসত্যত ভৱচক্ৰৰ জৰিয়তে অতীত, বৰ্তমান আৰু ভৱিষ্যৎ জীৱন সংযোগ কৰিছে ?

4. Answer the following questions (any *four*) : 10×4=40

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Discuss the points of difference between Astika and Nastika systems of Indian Philosophy. 10

ভাৰতীয় দর্শনত আস্তিক আৰু নাস্তিক দর্শন সম্প্ৰদায়ৰ পাৰ্থক্যসমূহ আলোচনা কৰা।

(b) What is the literal meaning of 'Tat tvam asi'? Why does 'spiritualism' dominate as a characteristic in Indian Philosophy? 4+6=10

'তত্ ত্বম্ অসি'ৰ আক্ষৰিক অৰ্থ কি? ভাৰতীয় দৰ্শনক কিয় বৈশিষ্ট্যগতভাৱে 'অধ্যাত্ম' অধিকৃত বুলি কোৱা হয়?

(c) Explain critically Charvaka metaphysics. 10

চাৰ্বাক দৰ্শনৰ অধিবিদ্যা তত্ত্বটো সমালোচনামূলকভাৱে আলোচনা কৰা।

(d) Explain different reasons for the refutation of inference in Charvaka epistemology. 10

চাৰ্বাক জ্ঞানতত্ত্ববাদ অনুমান প্ৰত্যাখ্যানৰ বিভিন্ন কাৰণবোৰ বৰ্ণনা কৰা।

(e) Mention the term by which Buddha referred to himself. State its meaning. Explain briefly the doctrines of momentariness. 2+8=10

বুদ্ধই নিজকে কি হিচাপে অভিহিত কৰিছিল, উল্লেখ কৰা। ইয়াৰ অৰ্থ লিখা। ক্ষণিকবাদ তত্ত্বটো চমুকৈ লিখা।

(f) Explain the theory of no-Soul (Anatmavada). 10

অনাত্মবাদ তত্ত্বটো আলোচনা কৰা।

(g) Explain critically Jaina metaphysics. 10

জৈন অধিবিদ্যা তত্ত্বটো সমালোচনামূলকভাৱে আলোচনা কৰা।

★ ★ ★

2019

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 3.2

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following as directed : 1×10=10

তলত দিয়াবোৰৰ নির্দেশ অনুসৰি উত্তৰ দিয়া :

(a) Name the philosopher who initiated free enquiry in philosophical domain.

দর্শনৰ ক্ষেত্রলৈ মুক্ত অনুসন্ধানৰ সূচনা কৰা দার্শনিকজনৰ নাম লিখা।

(b) Give one reason for regarding Descartes as the 'father of modern philosophy'.

ডেকার্টক 'আধুনিক দর্শনৰ পিতৃ' বুলি আখ্যা দিয়াৰ এটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

(c) Name the entity whose existence can be known with certainty according to Descartes.

ডেকার্টৰ মতে যি সত্তাৰ অস্তিত্ব সম্পর্কে নিশ্চিতভাৱে জানিব পৰা যায় সেই সত্তা কি, উল্লেখ কৰা।

(d) State one reason for which Descartes can be called a typical dualist.

ডেকার্টক কিয় বিশেষভাৱে দ্বৈতবাদী দাৰ্শনিক বুলি কোৱা হয়, তাৰ এটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

(e) Name the philosopher who declared that 'God and Nature are one'.

'ঈশ্বৰ আৰু প্ৰকৃতি এক' বুলি ঘোষণা কৰা দাৰ্শনিকজনৰ নাম লিখা।

(f) How many attributes does the substance have according to Spinoza?

স্পিনোজাৰ মতে দ্ৰব্যৰ গুণৰ সংখ্যা কিমান, উল্লেখ কৰা।

(g) Descartes/Spinoza/Leibniz was regarded as a hideous atheist.

(Choose the correct answer)

ডেকার্ট/স্পিনোজা/লিবনিজক এজন কঠোৰ নাস্তিক বুলি আখ্যা দিয়া হয়।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

(h) Who defined substance as a centre of force?

দ্ৰব্যক শক্তিৰ কেন্দ্ৰ বুলি আখ্যা দি সংজ্ঞা দিয়া দাৰ্শনিকজন কোন ?

(i) Name the lowest kind of monad according to Leibniz.

লিবনিজৰ মতে আটাইতকৈ নিম্ন স্তৰৰ মনাডক কি বুলি কোৱা হয়, লিখা।

(j) What is the meaning of 'Actus Purus' according to Leibniz?

লিবনিজৰ মতে 'Actus Purus'ৰ অৰ্থ কি ?

2. Give short answers to the following : 2×5=10

তলত দিয়াবোৰৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) What are the two kinds of activity of the monads according to Leibniz?

লিবনিজৰ মতে মনাডৰ দুই প্ৰকাৰৰ ক্ৰিয়া কি, উল্লেখ কৰা।

(b) Name the two attributes of substance which the human mind can know as laid down by Spinoza.

স্পিনোজাৰ মত অনুসৰি মানুহে জানিব পৰা দ্ৰব্যৰ গুণ দুটা কি, উল্লেখ কৰা।

(c) To whom the term 'causa sui' is applied according to Spinoza? Explain its meaning.

'Causa sui' শব্দটো স্পিনোজাৰ মতে কাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োগ কৰা হয় ? ইয়াৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰা।

(d) State the meaning of 'monism'. Name one monistic philosopher.

'একত্ববাদ'ৰ অৰ্থ কি, লিখা। এজন একত্ববাদী দাৰ্শনিকৰ নাম উল্লেখ কৰা।

(e) State two important points about the Cogito (Self) in the philosophy of Descartes.

ডেকার্টৰ দৰ্শনত Cogito (আত্মা) সম্পৰ্কে দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা উল্লেখ কৰা।

3. Answer any *four* of the following : 5×4=20

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) State about the four rules of Descartes' method of philosophy.

ডেকার্টৰ দাৰ্শনিক পদ্ধতিত উল্লেখ কৰা চাৰিটা নিয়ম সম্পৰ্কে লিখা।

(b) "Every determination is negation." Explain the statement with reference to its context.

"নিৰ্ধাৰিতকৰণৰ অৰ্থ হ'ল অস্বীকাৰকৰণ।" প্ৰসঙ্গ-সঙ্গতি ৰাখি এই উক্তিটো ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Explain the nature of Cartesian doubt distinguishing it from psychological doubt.

মনস্তাত্ত্বিক সন্দেহ বা সংশয়ৰ পৰা পৃথক কৰি ডেকার্টীয় সন্দেহ বা সংশয়ৰ প্ৰকৃতি ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Write a brief note on the nature of God or Supreme Monad in the philosophy of Leibniz.

লিবনিজৰ দৰ্শনত ঈশ্বৰ বা পৰম মনাডৰ প্ৰকৃতি সম্পৰ্কে এক চমু টোকা লিখা।

(e) Define substance after Spinoza. State three features of substance. 2+3=5

স্পিনোজাৰ মতে দ্ৰব্যৰ সংজ্ঞা আগবঢ়োৱা। দ্ৰব্যৰ তিনিটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

4. Answer any *four* of the following : 10×4=40

যেকোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Explain the meaning of *cogito ergo sum* (I think, therefore, I exist) and also determine the position it occupies in Cartesian philosophy. 5+5=10

Cogito ergo sum (মই ভাবোঁ, গতিকে মই অস্তিত্বশীল) বোলা কথাষাৰৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰা আৰু লগতে ডেকাৰ্টৰ দৰ্শনত এই কথাষাৰে কি স্থান অধিকাৰ কৰিছে, নিৰ্ণয় কৰা।

(b) Examine critically Descartes' philosophical method.

ডেকাৰ্টৰ দাৰ্শনিক পদ্ধতিটো সমালোচনাত্মকভাবে পৰীক্ষা কৰা।

(c) How does Descartes solve the problem of mind-body relation? Explain.

মন আৰু শৰীৰৰ সম্পৰ্ক-সম্বন্ধীয় সমস্যাটো ডেকাৰ্টে কেনেকৈ সমাধান আগবঢ়াইছিল, ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Discuss critically Spinoza's views on 'attributes' and 'modes'.

'গুণ' আৰু 'বিন্যাস' সম্বন্ধীয় স্পিনোজাৰ ধাৰণা সম্পৰ্কে সমালোচনাত্মক আলোচনা আগবঢ়োৱা।

(Continued)

(e) Write an essay on the monistic philosophy of Spinoza. Is it pantheistic? 6+4=10

স্পিনোজাৰ একত্ববাদী দৰ্শনৰ ওপৰত এখন ৰচনা লিখা। স্পিনোজাৰ দৰ্শন সৰ্বেশ্বৰবাদী হয়নে?

(f) Explain Leibniz's theory of monads. What is the meaning of the expression 'monads are windowless'? 6+4=10

লিবনিজৰ মনাড-সম্পৰ্কীয় তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা। 'মনাডসমূহ খিৰিকীবিহীন' বোলা কথাষাৰৰ অৰ্থ কি, লিখা।

Or / নাইবা

Give an account of the doctrine of pre-established harmony of Leibniz. 10

লিবনিজে আগবঢ়োৱা জগতৰ পূৰ্ব-সংস্থাপিত শৃঙ্খলা-সম্পৰ্কীয় মতবাদটো ব্যাখ্যা কৰা।

★★★

2019

PHILOSOPHY

(General)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following as directed : 1×10=10

তলত দিয়াবোৰৰ নির্দেশানুসাৰে উত্তৰ দিয়া :

(a) "Philosophy begins in wonder."
(Write True or False)

"দর্শনৰ উৎপত্তি বিস্ময়ৰ পৰাই হৈছে।"
(সঁচা নে মিছা লিখা)

(b) "He (Philosopher) is the spectator of all time and all existence." Who said this?

"দার্শনিকসকল সকলো সময় আৰু সকলো অৱস্থাৰ পর্যবেক্ষক।" এইটো কোনে কৈছিল ?

(c) Epistemology deals with the problem of being.

(Write True or False)

জ্ঞানবিদ্যাই সত্তাৰ সমস্যা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰে।

(সঁচা নে মিছা লিখা)

(d) Locke was an empiricist philosopher.

(Write True or False)

ল'ক এজন অভিজ্ঞতাবাদী দাৰ্শনিক।

(সঁচা নে মিছা লিখা)

(e) How many main branches are there in Philosophy?

দৰ্শনৰ মূল বিভাগ বা শাখা কেইপ্ৰকাৰৰ ?

(f) "Philosophy without science is like a Soul without body and Science without Philosophy is like a body without Soul." Who said this statement?

"বিজ্ঞানবিহীন দৰ্শন দেহহীন আত্মাৰ নিচিনা আৰু দৰ্শনবিহীন বিজ্ঞান আত্মাহীন দেহৰ নিচিনা।" উক্তিটো কোনে কৈছিল ?

(Continued)

(g) Descartes was the father of Modern Western Philosophy.

(Write True or False)

ডেকার্টক আধুনিক পাশ্চাত্য দৰ্শনৰ জনক বুলি কোৱা হয়।

(সঁচা নে মিছা লিখা)

(h) "There is nothing in the intellect which was not previously in senses." Who said this statement?

"ইন্দ্ৰিয়ত নথকা কোনো কথাই পূৰ্বতে বুদ্ধিত থাকিব নোৱাৰে।" উক্তিটো কোনে কৈছিল ?

(i) 'Cogito ergo sum' means 'I think, therefore I am'.

(Write True or False)

'Cogito ergo sum'ৰ অৰ্থ হ'ল 'মই ভাবো, সেইকাৰণে মই আছো'।

(সঁচা নে মিছা লিখা)

(j) Who is the founder of Objective Idealism?

বস্তুগত ভাৱবাদৰ প্ৰৱৰ্তক কোন ?

(Turn Over)

2. Answer the following in brief : 2×5=10

তলত দিয়াবোৰৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) What do you mean by Metaphysics?

অধিবিদ্যা বুলিলে কি বুজা ?

(b) Briefly express any two criticisms against empiricism.

অভিজ্ঞতাবাদৰ বিৰুদ্ধে যি কোনো দুটা সমালোচনা চমুকৈ প্ৰকাশ কৰা।

(c) Distinguish between Primary quality and Secondary quality (any two).

মুখ্য গুণ আৰু গৌণ গুণৰ পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা (যি কোনো দুটা)।

(d) Briefly mention any two differences between Realism and Idealism.

বাস্তৱবাদ আৰু ভাৱবাদৰ মাজত থকা যি কোনো দুটা পাৰ্থক্য চমুকৈ উল্লেখ কৰা।

(e) What do you mean by Naive Realism?

সৰল বাস্তৱবাদ বুলিলে কি বুজা ?

(Continued)

3. Write notes on/Answer any *four* of the following : 5×4=20

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ বিষয়ে টোকা/উত্তৰ লিখা :

(a) Philosophy and Epistemology

দৰ্শন আৰু জ্ঞানবিদ্যা

(b) Utility of studying Philosophy

দৰ্শন অধ্যয়নৰ উপযোগিতা

(c) Esse est percipi

প্ৰত্যক্ষতে বস্তু বিদ্যমান

(d) "Philosophy is the science of all sciences." Explain the statement.

"দৰ্শন হ'ল বিজ্ঞানসমূহৰ বিজ্ঞান।" কথাষাৰ আলোচনা কৰা।

(e) Kant's critical theory

কাণ্টৰ সবিচাৰবাদ

(Turn Over)

4. Answer any *four* of the following : 10×4=40

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Discuss the origin of Philosophy. 10

দৰ্শনৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

(b) Discuss Rationalism as a theory of origin of knowledge. 10

জ্ঞানৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কে বুদ্ধিবাদ মতবাদটো আলোচনা কৰা।

(c) What is Scientific Realism? What are the salient features of scientific realism? 4+6=10

বৈজ্ঞানিক বাস্তৱবাদ কি ? বৈজ্ঞানিক বাস্তৱবাদৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি ?

(d) Is Representationalism more acceptable than Naive Realism? Give argument in support of your answer. 10

প্ৰতীকবাদ সৰল বাস্তৱবাদতকৈ সঠিক গ্ৰহণযোগ্য হয় নেকি ? তোমাৰ উত্তৰৰ সমৰ্থনত যুক্তি আগবঢ়োৱা।

(Continued)

(e) Explain and examine the differences between Subjective Idealism and Objective Idealism. 10

আত্মগত ভাৱবাদ আৰু বস্তুগত ভাৱবাদৰ মাজত থকা পাৰ্থক্য ব্যাখ্যা আৰু বিচাৰ কৰা।

(f) Discuss the scope of Philosophy. 10

দৰ্শনৰ পৰিসৰ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

★ ★ ★

2019

PHILOSOPHY

(General)

Paper : 5.1

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following as directed : 1×10=10

নির্দেশানুযায়ী তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is the yardstick of truth according to the Pragmatic theory of truth?

সত্যৰ উপযোগিতা মতবাদ অনুসৰি সত্যতাৰ মাপকাঠি কি ?

(b) Choose the correct alternative :

শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা :

The supporters of the coherence theory are idealist / realist.

সংগতিবাদৰ সমৰ্থকসকল হৈছে ভাৱবাদী / বাস্তৱবাদী।

(c) Name the theory of truth which admits the degrees of truth.

সত্যতাৰ মাত্ৰা স্বীকাৰ কৰা সত্যতা সম্বন্ধীয় মতবাদটোৰ নাম লিখা।

(d) Choose the correct alternative :

শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা :

Spinoza's theory of substance is known as polytheism / pantheism / monotheism.

স্পিনোজাৰ দ্ৰব্যতত্ত্বক বহুঈশ্বৰবাদ / সৰ্বেশ্বৰবাদ / একেশ্বৰবাদ বুলি জনা যায়।

(e) How many categories of knowledge are there according to Aristotle?

এৰিষ্টটলৰ মতে জ্ঞানৰ প্ৰবৰ্গ বা প্ৰকাৰসমূহ কেইপ্ৰকাৰৰ ?

(f) Mention any one characteristic of Time.

কালৰ যি কোনো এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

(g) "Space and Time are empirically real but transcendentally ideal." Who is associated with this statement?

"দেশ আৰু কাল অভিজ্ঞতামূলক হিচাপে বাস্তৱ কিন্তু অতীন্দ্ৰিয়ভাৱে ভাবাত্মক বা আদৰ্শাত্মক।" এই উক্তিটোৰ লগত জড়িত দাৰ্শনিকগৰাকী কোন ?

(Continued)

(h) Which theory of meaning is associated with elimination of metaphysics?

অধিবিদ্যা বৰ্জনৰ লগত কোনটো অৰ্থবিষয়ক তত্ত্ব জড়িত হৈ আছে ?

(i) Is determinism a doctrine of universal causation?

নিয়তিবাদ সাৰ্বিক কাৰণতাবাদ হয়নে ?

(j) Which of the following statements is correct?

তলৰ কোনটো উক্তি শুদ্ধ ?

(i) Existentialists think that life can be known completely by reason.

অস্তিত্ববাদীসকলে ভাৱে যে বুদ্ধিৰ দ্বাৰা জীৱনক সম্পূৰ্ণ জানিব পাৰি।

(ii) Existentialists think that life cannot be known completely by reason.

অস্তিত্ববাদীসকলে ভাৱে যে বুদ্ধিৰ দ্বাৰা জীৱনক সম্পূৰ্ণ জানিব নোৱাৰি।

(iii) Existentialism supports naturalism.

অস্তিত্ববাদে প্ৰকৃতিবাদক সমৰ্থন কৰে।

(Turn Over)

2. Briefly answer the following questions : 2×5=10

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ সমু উত্তৰ লিখা :

(a) Briefly explain any one defect or criticism of correspondence theory of truth.

সত্যতা সম্পৰ্কীয় সামঞ্জস্যবাদ বা অনুৰূপতাবাদ তত্ত্বটোৰ যিকোনো এটা দোষ বা সমালোচনা সমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

(b) What is truth, according to Locke?

লকৰ মতে সত্য কি ?

(c) What do you mean by category of knowledge?

জ্ঞানৰ প্ৰবৰ্গ বা প্ৰকাৰ বুলিলে কি বুজা ?

(d) What is conceptual Space?

ধাৰণাগত দেশ মানে কি ?

(e) What do you mean by fatalism?

অদৃষ্টবাদ বুলিলে কি বুজা ?

3. Answer any four of the following questions : 5×4=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Write a short note on the nature and criterion of truth.

সত্যৰ স্বৰূপ বা প্ৰকৃতি আৰু মানদণ্ড বা পৰীক্ষণৰ বিষয়ে এটি সমু টোকা লিখা।

(b) Write a short note on 'Russellian correspondence theory of truth' or 'logical theory of correspondence'.

'সত্যতা বিষয়ক ৰাছেলীয় সামঞ্জস্যবাদ বা অনুৰূপতাবাদ' বা 'অনুৰূপতাৰ যুক্তিবাদ'ৰ বিষয়ে এটি সমু টোকা লিখা।

(c) Briefly explain the rationalist view on Space and time.

দেশ আৰু কাল সম্পৰ্কীয় যুক্তিবাদী মতটি সমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Briefly explain the psychological arguments in favour of determinism.

নিৰ্ণয়বাদৰ সপক্ষে কৰা মনোবৈজ্ঞানিক যুক্তিৰ বিষয়ে সমু ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।

(e) Write a short note on Mill's view of causality.

কাৰণতাবিষয়ক মিলৰ মতৰ বিষয়ে এটি সমু টোকা লিখা।

(f) How does A. J. Ayer draw the distinction between strong and weak verification?

এ. জে. আয়াৰে কেনেদৰে সবল আৰু দুৰ্বল সত্যাপনৰ মাজত পাৰ্থক্য দেখুৱাইছে ?

4. Explain and examine the coherence theory of truth. 10

সত্যতাৰ সংগতিবাদ তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰি পৰীক্ষা কৰা।

Or / অথবা

Explain and examine the pragmatic theory of truth.

সত্যতাৰ উপযোগিতা তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰি পৰীক্ষা কৰা।

5. Are Space and Time subjective or objective? Discuss. 10

দেশ আৰু কাল আত্মগত নে বস্তুগত ? আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

Explain Descartes' view of substance.

ডেকার্টৰ দ্রব্য সম্পৰ্কীয় মত ব্যাখ্যা কৰা।

6. What is indeterminism? Give four arguments against indeterminism or freedom of will. 2+8=10

অনিয়তিবাদ বা স্বাতন্ত্র্যবাদ কি? অনিয়তিবাদ বা ইচ্ছাৰ স্বাধীনতাৰ বিপক্ষে চাৰিটা যুক্তি আগবঢ়োৱা।

Or / অথবা

Write an essay on self-determinism. 10

আত্ম-নিয়ন্ত্রণবাদ বা স্ব-নিয়ন্ত্রণবাদৰ বিষয়ে এখনি বচনা লিখা।

7. Discuss briefly any five general characteristics of existentialism. 2×5=10

অস্তিত্ববাদৰ সাধাৰণ বৈশিষ্ট্যসমূহৰ যি কোনো পাঁচটাৰ বিষয়ে চমু আলোচনা আগবঢ়োৱা।

Or / অথবা

Discuss the salient features of logical positivism. 10

তৰ্কীয় প্রত্যক্ষবাদৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।

★★★

2019

PHILOSOPHY

(General)

Paper : 5.2

(Indian Philosophy—II)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following / Choose the correct answer : 1×10=10

তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ লিখা / শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা :

(a) What are the stages of perception recognized by Nyāya Philosophy?

ন্যায় দৰ্শনৰ দ্বাৰা স্বীকৃত প্ৰত্যক্ষৰ পৰ্যায়কেইটা কি ?

(b) How many Cittabhūmis are in Yoga philosophy?

যোগ দর্শনত কিমানটা চিত্তভূমি আছে ?

(c) Name the Āstika Darśana propounded by Ṛṣi Kaṇāda.

ঋষি কণাডে প্রতিষ্ঠা কৰা আস্তিক দর্শনটোৰ নাম কি ?

(d) Who was the founder of Sāṁkhya philosophy?

সাংখ্য দর্শনৰ প্রতিষ্ঠাপক কোন আছিল ?

(e) What is the other name of Vedānta School of Philosophy?

বেদান্ত দর্শনৰ অন্য এটা নাম কি ?

(f) What is the meaning of the term 'Veda'?

'বেদ' শব্দটোৰ অর্থ কি ?

(g) In Sāṁkhya philosophy, is Puruṣa conscious or consciousness?

সাংখ্য দর্শনত পুৰুষ সচেতন নে চেতনা ?

(Continued)

(h) Who is the author of *Vedāntasūtra*?

'বেদান্তসূত্র'ৰ লিখক কোন ?

(i) Sāṁkhya philosophy is monistic / dualistic / pluralistic.

সাংখ্য দর্শন অদ্বৈতবাদী / দ্বৈতবাদী / বহুত্ববাদী।

(j) What is the main text of Vaiśeṣika system?

বৈশেষিক দর্শনৰ প্রধান গ্রন্থখনৰ নাম কি ?

2. Write short answers : 2×5=10
চমু উত্তৰ লিখা :

(a) What is the meaning of Yoga according to Patañjali?

পতঞ্জলিৰ মতে 'যোগ'ৰ অর্থ কি ?

(b) What are the five physical elements recognized by Vaiśeṣika philosophy?

বৈশেষিক দর্শনে উল্লেখ কৰা পঞ্চভূত কোনকেইটা ?

(Turn Over)

(c) Which of the Substances are considered as material by Vaiśeṣika philosophy?

বৈশেষিক দর্শনে কোনকেইটা দ্রব্যক বস্তু-দ্রব্য হিচাবে উল্লেখ কৰিছে ?

(d) Define inference according to Nyāya philosophy.

ন্যায় দর্শন অনুযায়ী অনুমান সংজ্ঞায়িত কৰা।

(e) Why is Śaṅkara's philosophy called 'Advaita'?

শংকৰৰ দর্শনক কিয় 'অদ্বৈত' বুলি কোৱা হয় ?

3. Answer the following questions (any *four*) : 5×4=20

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Explain briefly the Satkāryavāda of Sāṁkhya philosophy.

সাংখ্য দর্শনৰ সৎকার্যবাদ মতবাদটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

(b) How Nyāya philosophy explained 'extraordinary perception'?

ন্যায় দর্শনে কেনেকৈ 'অলৌকিক প্রত্যক্ষ' ব্যাখ্যা কৰিছিল ?

(Continued)

(c) Write a short note on proofs for the existence of Prakṛti.

প্রকৃতিৰ অস্তিত্বৰ প্রমাণ সম্পর্কত এটা চমু টোকা লিখা।

(d) How many Vṛttis (modifications) are involved with the Citta and what are they?

চিত্তৰ লগত কিমানটা বৃত্তি সাঙোৰ খাই আছে আৰু সেইকেইটা কি কি ?

(e) Explain the differences between Nyāya inference and inference in Western Logic.

ন্যায় অনুমান আৰু পাশ্চাত্য তর্কবিজ্ঞানৰ অনুমানৰ মাজত থকা পার্থক্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

Answer the following questions : 10×4=40

তলৰ প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

4. Explain Sāṁkhya theory of Evolution.
সাংখ্য দর্শনৰ বিৱর্তনৰ তত্ত্ব ব্যাখ্যা কৰা।

(Turn Over)

Or / অথবা

Explain briefly the Nyāya theory of Perception.

ন্যায় প্রত্যক্ষ তত্ত্বটি সংক্ষেপে ব্যাখ্যা কর।

5. Explain Vaisesika theory of Substance.
বৈশেষিক দ্রব্য তত্ত্বটি ব্যাখ্যা কর।

Or / অথবা

What is non-existence? Explain the different classification of non-existence.

অভাব বলতে কি? অভাবের বিভিন্ন শ্রেণিবিভাগ ব্যাখ্যা কর।

6. Explain Sankara's concepts of Brahman and World.
শঙ্করাচার্যের ব্রহ্ম আর জগৎ ধারণাদুটি ব্যাখ্যা কর।

Or / অথবা

Is World unreal according to Sankara? Explain it in terms of Māyā.

শঙ্করাচার্যের মতে জগৎটা মিথ্যে? মায়ার সম্পর্কে ইহাকে ব্যাখ্যা কর।

(Continued)

7. Write an essay on Sankara's concept of Māyā.
শঙ্করের মায়ার ধারণার ওপরে একটা রচনা লিখ।

Or / অথবা

Discuss Rāmānuja's criticism of Sankara's concept of Māyā.

শঙ্করের মায়ার ধারণার ওপরে রামানুজের সমালোচনা আলোচনা।

* * *

2019

PHILOSOPHY

(Honours)

Paper : PHI-HC-1016

(Indian Philosophy)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following questions : 1×10=10

নিম্নলিখিত প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Name two Āstika schools of Indian Philosophy which do not believe in God.

ঈশ্বৰৰ ওপৰত বিশ্বাস নকৰা ভাৰতীয় দৰ্শনৰ দুটা আস্তিক সম্প্ৰদায়ৰ নাম লিখা।

(b) Which school is called Jñāna Mīmāṁsā?

কোনটো সম্প্ৰদায়ক জ্ঞান মীমাংসা বুলি কোৱা হয় ?

(c) What is the term used in Indian Philosophy for commentary on commentary of a Sūtra?

ভাৰতীয় দৰ্শনত সূত্ৰভাষ্যৰ ওপৰত লিখা ভাষ্যক বুজাবলৈ কি শব্দ ব্যৱহাৰ কৰা হয় ?

(d) Name the author of *Brahma-sūtra*.

ব্ৰহ্মসূত্ৰৰ লেখকৰ নাম লিখা।

(e) Name the school that holds the view that consciousness is a quality of living body that is product of matter.

চেতনাক পদাৰ্থৰ পৰা উৎপন্ন হোৱা এটা গুণ বুলি মত পোষণ কৰা সম্প্ৰদায়টোৰ নাম লিখা।

(f) Name any two steps in Eight-fold path of Buddhism.

বৌদ্ধ দৰ্শনৰ অষ্টাংগিক মাৰ্গৰ যি কোনো দুটা স্তৰৰ নাম লিখা।

(g) Name the Jaina terms for medium of motion and rest.

জৈন দৰ্শনত গতি আৰু স্থবিৰতাৰ মাধ্যমক বুজাবলৈ কি শব্দ ব্যৱহাৰ কৰা হয় ?

(h) The concept of Āśrava is associated with which school in Indian Philosophy?

'আশ্ৰৱ'ৰ ধাৰণাটো ভাৰতীয় দৰ্শনৰ কোনটো সম্প্ৰদায়ৰ সৈতে জড়িত ?

(Continued)

(i) Which of the Buddhist school holds that external world is an idea of the mind?

কোনটো বৌদ্ধ সম্প্ৰদায়ে বাহ্যিক জগতখনক মনৰ ধাৰণা বুলি ধৰে ?

(j) Name the Buddhist school that holds that external objects are directly perceived.

কোনটো বৌদ্ধ সম্প্ৰদায়ৰ মতে বাহ্যিক বস্তুক প্ৰত্যক্ষৰ মাধ্যমেৰে সাক্ষাৎ ৰূপত জনা যায় ?

2. Give short answer to the following questions : 2×5=10

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) How do the Cārvākas explain uniformities of nature in the absence of an underlying universal law?

চাৰ্বাকসকলে এক অন্তৰ্নিহিত সাৰ্বিক বিধিৰ অনুপস্থিতিত কিদৰে প্ৰকৃতিৰ একৰূপতা ব্যাখ্যা কৰিছে ?

(b) What are Guṇa and Paryāya according to Jaina?

জৈন মতে গুণ আৰু পৰ্যায় কি ?

(c) What is Pañcaskandhas of the Buddhist?

বৌদ্ধ দৰ্শনৰ মতে পঞ্চস্কন্ধ কি ?

(d) Why does Nāgārjuna call 'Śūnyavāda' as the middle path?

নাগাৰ্জুনে 'শূন্যবাদ'ক কিয় মধ্যম পন্থা বুলি কৈছে ?

(Turn Over)

(e) Why is Yogācāra view called Vijñānavāda?

যোগাচাৰৰ মতক কিয় বিজ্ঞানবাদ বুলি কোৱা হয় ?

3. Write short notes on the following (any *four*) : 5×4=20

নিম্নলিখিতসমূহৰ চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Meaning and scope of Indian Philosophy

ভাৰতীয় দৰ্শনৰ অৰ্থ আৰু পৰিসৰ

(b) Cārvāka's concept of Soul

চাৰ্বাকৰ আত্মা-সম্পৰ্কীয় ধাৰণা

(c) Jaina concept of Soul

জৈনৰ আত্মাৰ ধাৰণা

(d) Buddhist Nirvāṇa

বৌদ্ধ দৰ্শনত নিৰ্বাণ

(e) Theory of non-existence of Soul

আত্মাৰ অস্তিত্বহীনতাবাদ

(f) Bāhya-anumeya-vāda

বাহ্য-অনুমেয়-বাদ

4. Answer the following questions : 10×4=40

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Write a note on development of Indian Philosophy.

ভাৰতীয় দৰ্শনৰ ক্ৰমবিকাশৰ ওপৰত এটি টোকা লিখা।

Or / নাইবা

What are the common characters of Indian systems? Discuss.

ভাৰতীয় দাৰ্শনিক সম্প্ৰদায়সমূহৰ সাধাৰণ লক্ষণসমূহ কি কি ? আলোচনা কৰা।

(b) Give an account of Jaina Syādvāda.

জৈন স্যাদ্‌বাদ সম্পৰ্কে এটি বিৱৰণ আগবঢ়োৱা।

Or / নাইবা

Explain Anekāntavāda of Jainas.

জৈনসকলৰ অনেকান্তবাদ মতবাদটো ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Discuss Buddhist doctrine of Universal change.

বৌদ্ধসকলৰ সাৰ্বিক পৰিবৰ্তন-সম্পৰ্কীয় মতবাদটো আলোচনা কৰা।

Or / নাইবা

Write an essay on the theory of Dependent origination.

প্ৰতীত্যসমুৎপাদৰ বিষয়ে এখন ৰচনা লিখা।

(d) Elucidate Mādhyamika theory of Śūnya.

মাধ্যমিক শূন্যবাদ সম্পর্কে ব্যাখ্যা কৰা।

Or / নাইবা

State and explain Vijñānavāda.

বিজ্ঞানবাদ সম্পর্কে ব্যাখ্যা কৰা।

★★★

2019

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 1.1

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either in *English* or in *Assamese*

1. Answer the following questions : 1×10=10

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is the norm or ideal of logic?
তৰ্কবিজ্ঞানৰ আদৰ্শ কি ?

(b) What is the meaning of 'Logos'?
'Logos' শব্দৰ অৰ্থ কি ?

(c) On what does the validity of an argument depend?
এটা যুক্তিৰ বৈধতা কিহৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে ?

(d) Give an example of an argument form.

যুক্তি আকাৰৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

(e) How many propositions should be there in an argument?

এটা যুক্তিত কিমান বচন থাকিব লাগে ?

(f) Under what condition an equivalent function ($p \equiv q$) becomes true?

সত্যমূল্যৰ কি স্থিতিত এটা সমাৰ্থক ফলন ($p \equiv q$) সত্য হয় ?

(g) How many kinds of propositions are there according to modern classification of proposition?

বচনৰ আধুনিক শ্ৰেণীবিভাজন অনুসৰি বচন কেই প্ৰকাৰৰ ?

(h) How many forms of simple propositions are there according to modern logic?

আধুনিক তৰ্কবিজ্ঞানৰ মতে সৰল বচন কেই প্ৰকাৰৰ ?

(i) State under what condition a disjunctive function is false?

সত্যমূল্যৰ কি স্থিতিত এটা বিকল্পাত্মক ফলন মিছা হয় ?

(Continued)

(j) Can an empty set be the member of another set?

এটা ৰিক্ত (শূন্য) সংহতি আন এটা সংহতিৰ সদস্য হ'ব পাৰেনে ?

2. Answer very briefly : 2×5=10

অতি চমুকৈ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is the intersection of sets?

সংহতিৰ ছেদন কাক বোলে ?

(b) What are the two conditions under which an argument becomes sound?

কি দুটা চর্ত পূৰ্ণ হ'লে এটা যুক্তিক 'অটুট যুক্তি-যুক্ত' (Sound argument) বুলি কোৱা হয় ?

(c) What is decision procedure? Is truth table method a decision procedure?

নিৰ্ণায়ক প্ৰক্ৰিয়া বুলিলে কি বুজা ? সত্য তালিকা পদ্ধতি এক নিৰ্ণায়ক প্ৰক্ৰিয়া হয়নে ?

(d) What is a class-membership proposition? Give an example of class-membership proposition.

শ্ৰেণী সদস্যতা বচন কাক বোলে ? শ্ৰেণী সদস্যতা বচনৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

(e) What is finite set?

সসীম সংহতি কি ?

(Turn Over)

3. Answer any *four* briefly : 5×4=20

যি কোনো চাৰিটাৰ চমু উত্তৰ লিখা :

(a) Describe the structure of an argument with the help of an example.
এটা উদাহৰণৰে সৈতে যুক্তিৰ গঠন বৰ্ণনা কৰা।

(b) Explain briefly about five logical constants.
তৰ্কীয় ধ্ৰুৱক বা চলপ্ৰতীক পাঁচটাৰ এক চমু ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।

(c) What are subjectless and subject-predicate propositions? Explain with examples.
উদ্দেশ্যবিহীন বচন আৰু উদ্দেশ্য-বিধেয় বচন কাক বোলে? উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Explain union of sets with suitable example.
উপযুক্ত উদাহৰণসহ সংহতিৰ ঐক্য বা মিলন ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Construct truth tables for equivalent function and implicative function.
সমাৰ্থক আৰু সংশ্লেষক ফলনৰ সত্য তালিকা গঠন কৰা।

(Continued)

(f) Write a short note on set-membership.
সংহতিৰ সদস্যতা সম্পৰ্কে এটা চমু টোকা লিখা।

4. Answer any *four* : 10×4=40

যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) What is an argument? Explain the distinction between an argument and argument form with suitable example.
যুক্তি কাক বোলে? উপযুক্ত উদাহৰণৰে সৈতে যুক্তি আৰু যুক্তি আকাৰৰ মাজত থকা পাৰ্থক্য ব্যাখ্যা কৰা।

(b) Construct truth table for the following statements and find out their logical status :
তলত দিয়া বিবৃতিসমূহৰ সত্য তালিকা গঠন কৰি বিবৃতিসমূহৰ তৰ্কীয় স্থিতি নিৰ্ণয় কৰা :

(i) $[\sim \sim (p \vee \sim q) \supset \sim (p \vee \sim\sim q)]$

(ii) $(\sim p \equiv q) \equiv [(\sim p \supset q) \cdot (q \supset \sim p)]$

(c) What is a simple proposition? Define each of the different forms of simple proposition with example.
সৰল বচন কাক বোলে? বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ সৰল বচনসমূহৰ উদাহৰণসহ সংজ্ঞা লিখা।

(Turn Over)

(d) What is a set? Symbolize the following propositions by means of set notations :

সংহতি কাক বোলে ? তলত দিয়া বচনসমূহ সংহতিব লিপিত প্রতীকাত্মকভাবে প্রকাশ কবা :

(i) All philosophers are wise.

সকলো দার্শনিক হয় জ্ঞানী।

(ii) Some teachers are sincere.

কিছুমান শিক্ষক হয় নিষ্ঠাবান।

(iii) No man is perfect.

কোনো মানুহেই পূর্ণ নহয়।

(iv) Some mangoes are not sweet.

কিছুমান আম মিঠা নহয়।

(e) Explain the nature of conjunctive and disjunctive truth functions with example, giving truth table for each of them.

উদাহবণসহ সংযোজক আৰু বিকল্পাত্মক সত্য ফলনব প্রকৃতি ব্যাখ্যা কবা। লগতে, প্রত্যেকবে সত্য তালিকাও প্রস্তুত কবা।

5×2=10

(f) What is truth table method? Explain the truth table method of determining the validity of arguments with suitable examples.

সত্য তালিকা পদ্ধতি কি ? সত্য তালিকা পদ্ধতিব সহায়ত যুক্তিব বৈধতা কেনেদবে নির্ণয় কবা হয়, উপযুক্ত উদাহবণবে সৈতে ব্যাখ্যা কবা।

(Continued)

(g) Explain the modern classification of proposition.

বচনব আধুনিক শ্রেণীবিভাগ ব্যাখ্যা কবা।

(h) Explain the different forms of general proposition with examples.

সামান্য বচনব বিভিন্ন প্রকাবসমূহ উদাহবণসহ ব্যাখ্যা কবা।

★ ★ ★

2019

PHILOSOPHY

(Honours)

Paper : PHI-HC-1026

(Logic—I)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. Choose the correct answer : 1×10=10
শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা :

(a) The validity of an argument is dependent on the content of the argument/form of the argument/both content and form of the argument.
যুক্তি এটাৰ বৈধতা যুক্তিটোৰ বিষয়বস্তু/যুক্তিটোৰ আকাৰ/বিষয়বস্তু আৰু আকাৰ দুয়োটাৰ ওপৰত নির্ভৰ কৰে।

(b) The conclusion of an inductive argument/ deductive argument is always probable.

এটা আগমনাত্মক যুক্তিৰ/নিগমনাত্মক যুক্তিৰ সিদ্ধান্তটো সদায় সম্ভাৱনামূলক।

(c) Syllogism is an immediate deductive inference/mediate deductive inference.

ন্যায় এটা অমাধ্যম নিগমন অনুমান/মাধ্যম নিগমন অনুমান।

(d) DISAMIS is the valid mood of first figure/second figure/third figure of syllogism.

DISAMIS ন্যায়ৰ প্ৰথম সংস্থান/দ্বিতীয় সংস্থান/তৃতীয় সংস্থানৰ বৈধ মূৰ্তি।

(e) The Venn diagrammatic representation of traditional E proposition/I proposition/ O proposition is $SP \neq 0$.

পৰম্পৰাগত E বচন/I বচন/O বচনৰ ভেনচিত্ৰীয় ৰূপ হ'ল $SP \neq 0$.

(f) An empty set is expressed through the symbol $\in / \wedge$.

এটা ৰিক্ত সংহতি $\in / \wedge$ চিহ্নৰ সহায়ত প্ৰকাশ কৰা হয়।

(Continued)

(g) While drawing interlocking circles in Venn diagram, X is used to indicate the region which is empty/non-empty.

ভেনচিত্ৰৰ সহায়ত যেতিয়া পৰস্পৰ অন্তৰ্ভুক্ত বৃত্ত অংকন কৰা হয়, খালী থকা অংশ/খালী নথকা অংশ সূচাবলৈ X ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

(h) If A is a subset of B, then it is represented as $A \subseteq B / A \in B$.

যদি A, B-ৰ উপসংহতি হয়, তেন্তে ইয়াক $A \subseteq B / A \in B$ ৰ সহায়ত উপস্থাপন কৰা হয়।

(i) The figure of a syllogism is determined by the position of the middle term/minor term/major term.

ন্যায়ৰ সংস্থান হেতুপদ/পক্ষপদ/সাধ্যপদৰ অৱস্থান অনুসৰি নিৰ্ধাৰিত হয়।

(j) In Boolean system, FELAPTON is a valid/invalid mood.

বুলীয়ান পদ্ধতিমতে FELAPTON এটা বৈধ/অবৈধ মূৰ্তি।

2. Answer the following : $2 \times 5 = 10$

তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Define argument.

যুক্তিৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(Turn Over)

(b) What do you mean by simplification of proposition?

বচনৰ সৰলীকৰণ বুলিলে কি বুজা ?

(c) What is immediate inference?

অমাধ্যম অনুমান কি ?

(d) Give example : Venn diagram.

উদাহৰণ দিয়া : ভেন চিত্ৰ।

(e) Define set.

সংহতিৰ সংজ্ঞা দিয়া।

3. Answer any *four* of the following : 5×4=20

তলত দিয়া যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Write a short note on argument form.

যুক্তিৰ আকাৰৰ বিষয়ে এটি চমু টোকা লিখা।

(b) Distinguish between deductive inference and inductive inference.

নিগমন অনুমান আৰু আগমন অনুমানৰ মাজত থকা পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা।

(Continued)

(c) What are the rules of categorical syllogism? Explain.

নিৰপেক্ষ ন্যায়ৰ নিয়মসমূহ কি কি, বৰ্ণনা কৰা।

(d) What is Venn diagram? How traditional A, E, I and O propositions are represented with the help of Venn diagram?

ভেনচিত্ৰ কি? পৰম্পৰাগত A, E, I আৰু O বচনসমূহক ভেনচিত্ৰৰ সহায়ত কেনেদৰে উপস্থাপন কৰা হয়, ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Who was the pioneer of the concept of set? Distinguish between subset and superset.

সংহতি ধাৰণাটোৰ বাটকটীয়া কোন? উপসংহতি আৰু অধিসংহতিৰ মাজত পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা।

(f) What do you mean by set membership? Explain with examples.

সংহতিৰ সদস্যতা বুলিলে কি বুজা? উদাহৰণৰ সৈতে ব্যাখ্যা কৰা।

4. Why are arguments said to be different from argument forms? Explain with examples. 10

যুক্তিক যুক্তিৰ আকাৰৰ পৰা কিয় পৃথক বুলি কোৱা হয়? উদাহৰণৰ সৈতে ব্যাখ্যা কৰা।

(Turn Over)

Or / অথবা

Explain the relation between truth and validity. 10
সত্যতা আৰু বৈধতাৰ মাজত থকা সম্পৰ্কটো ব্যাখ্যা কৰা।

5. Explain with examples the fallacies associated with the rules of syllogism. 10
উদাহৰণৰ সহায়ত ন্যায়ৰ সৈতে জড়িত দোষসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

Translate the following sentences into logical proposition : $2\frac{1}{2}\times4=10$
তলত দিয়া বাক্যসমূহ তর্কবিজ্ঞানসম্মত বচনলৈ ৰূপান্তৰ কৰা :

(A/E/I/O)

(a) Every mother is loving.
প্ৰত্যেকগৰাকী মাতৃয়েই মৰমিয়াল।

(b) Any man cannot be poet.
যি কোনো মানুহেই কবি হ'ব নোৱাৰে।

(c) Most of the members are present in the meeting.
অধিকাংশ সদস্যই সভাত উপস্থিত আছে।

(d) Virtuous alone are happy.
কেৱল ধাৰ্মিকসকলেই সুখী।

(Continued)

6. Explain with example the Venn diagrammatic technique to test the validity of syllogism. 10
ভেনচিত্ৰীয় পদ্ধতিৰ সহায়ত কেনেদৰে ন্যায় অনুমানৰ বৈধতা প্ৰমাণ কৰিব পাৰি, উদাহৰণৰ সৈতে ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

Prove the validity of the following syllogistic arguments with the help of Venn diagrams : 10
তলত দিয়া ন্যায়িক যুক্তিসমূহৰ বৈধতা ভেনচিত্ৰৰ সহায়ত প্ৰমাণ কৰা :

(a) Some philosophers are mathematicians.
All scientists are mathematicians.
∴ Some scientists are philosophers.
কিছুমান দাৰ্শনিক হয় অংকশাস্ত্ৰবিদ।
সকলো বিজ্ঞানী হয় অংকশাস্ত্ৰবিদ।
∴ কিছুমান বিজ্ঞানী হয় দাৰ্শনিক।

(b) All humans are mammals.
No humans are cats.
∴ No cats are mammals.
সকলো মানুহ হয় স্তনপায়ী জীৱ।
কোনো মানুহ নহয় মেকুৰী।
∴ কোনো মেকুৰী নহয় স্তনপায়ী জীৱ।

(Turn Over)

7. Explain different operations on set with suitable examples. 10
উপযুক্ত উদাহৰণৰ সৈতে সংহতিৰ বিভিন্ন প্ৰক্ৰিয়াসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

Symbolize the following statements by means of set notation : 2×5=10
তলত দিয়া উক্তিবোৰ সংহতি তত্ত্বৰ সহায়ত প্ৰতীকাত্মক ৰূপত প্ৰকাশ কৰা :

(a) All philosophers are logicians.

সকলো দাৰ্শনিক হয় তৰ্কশাস্ত্ৰবিদ।

(b) Some mathematicians are not logicians.

কিছুমান অংকশাস্ত্ৰবিদ নহয় তৰ্কশাস্ত্ৰবিদ।

(c) No horses are cows.

কোনো ঘোঁৰা নহয় গৰু।

(d) All Americans are clean and strong.

সকলো আমেৰিকাবাসী হয় পৰিষ্কাৰ আৰু শক্তিশালী।

(e) Some Indians drink both coffee and tea.

কিছুমান ভাৰতীয়ই কফি আৰু চাহ দুয়োটা খায়।

★★★

2019

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 1.2

(Epistemology and Metaphysics—I)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer as directed : 1×10=10

নির্দেশানুসৰি উত্তৰ দিয়া :

(a) Hegel is the advocate of Subjective Idealism/ Objective Idealism/Naive Realism.

(Choose the correct answer)

হেগেল আত্মগত ভাৱবাদ/বস্তুগত ভাৱবাদ/সৰল ভাৱবাদৰ সমৰ্থন কৰে।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(b) "Logic is the essence of philosophy." Whose view is this?

"তর্কবিজ্ঞান হ'ল দর্শনৰ সাৰসত্তা।" এই উক্তিটো কাৰ ?

(c) Epistemology studies the problem of reality/knowledge/value.

(Choose the correct answer)

সত্তা/জ্ঞান/মূল্যৰ সমস্যাকৈ জ্ঞানতত্ত্বই অধ্যয়ন কৰে।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(d) Who is the author of the famous book, *The Problem of Philosophy*?

বিখ্যাত গ্ৰন্থ *The Problem of Philosophy*ৰ লেখক কোন ?

(e) What is the full form of JTB?

JTBৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি ?

(f) Russell/Gilbert Ryle/William James classified knowledge into two types—knowledge by acquaintance and knowledge by description.

(Choose the correct answer)

জ্ঞানক পৰিচয়মূলক আৰু বৰ্ণনামূলক—এই দুই ভাগত ভাগ কৰিছে ৰাছেলে/গিলবাৰ্ট ৰাইলে/উইলিয়াম জেমছে।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(g) Realism admits/denies the primacy of the mind.

(Choose the correct answer)

বাস্তৱবাদে মনৰ প্ৰাধান্য স্বীকাৰ/অস্বীকাৰ কৰে।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(h) Who at first used the term 'Naive Realism'?

'Naive Realism' পদটো সৰ্বপ্ৰথমে কোনে ব্যৱহাৰ কৰে ?

(i) Locke divided the qualities into two/three/four kinds.

(Choose the correct answer)

ল'কে গুণসমূহক দুই/তিনি/চাৰি প্ৰকাৰে ভাগ কৰে।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(j) Who is the founder of subjective idealism?

আত্মগত ভাৱবাদৰ প্ৰবৰ্ত্তক কোন ?

2. Write short answer of the following : 2×5=10

তলত দিয়াসমূহৰ চমু উত্তৰ লিখা :

(a) Axiology is concerned with three ultimate values of life. What are those?

প্ৰমূল্য বিদ্যা জীৱনৰ তিনিটা পৰম মূল্যৰ লগত জড়িত। এইবোৰ কি কি ?

(b) What is the literal meaning of the word 'solipsism'?
'Solipsism' শব্দটোৰ ব্যুৎপত্তিগত অর্থ কি ?

(c) What are the two types of the description according to Russell?
ৰাছেলৰ মতে দুই ধৰণৰ বৰ্ণনা কি কি ?

(d) What are the different forms of realism?
বাস্তৱবাদৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰকেইটা কি কি ?

(e) Match *List—I* with *List—II* and select the correct answer :
১ নং তালিকাৰ সৈতে ২ নং তালিকা মিলাই তাৰ পৰা শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

List—I তালিকা —১	*List—II* তালিকা —২
Philosopher দাৰ্শনিক	*Theory* মতবাদ
Locke ল'ক	Subjective idealism আত্মগত ভাৱবাদ
Berkeley বাৰ্কলি	Objective idealism বস্তুগত ভাৱবাদ
Hegel হেগেল	Representational realism প্ৰতিনিধিত্বমূলক বাস্তৱবাদ

(Continued)

3. Answer any *four* of the following : 5×4=20
তলত দিয়া যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) "Philosophy and science are complementary to each other." Discuss briefly.
"দৰ্শন আৰু বিজ্ঞান পৰস্পৰ পৰিপূৰক।" চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(b) What are the differences between primary and secondary qualities?
মুখ্য গুণ আৰু গৌণ গুণবোৰৰ মাজৰ পাৰ্থক্য লিখা।

(c) Discuss logic as a branch of Philosophy.
দৰ্শনৰ এটা শাখা হিচাপে তৰ্কবিদ্যাৰ আলোচনা কৰা।

(d) State five characteristics of Naive realism.
সৰল বাস্তৱবাদৰ পাঁচটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(e) Explain the statement—"esse est percipi."
"অস্তিত্ব প্ৰত্যক্ষ-নিৰ্ভৰ।" উক্তিটো ব্যাখ্যা কৰা।

(Turn Over)

4. Answer any *four* of the following : 10×4=40

তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Give a satisfactory definition of Philosophy and discuss the nature and branches of Philosophy.

দৰ্শনৰ এটি সন্তোষজনক সংজ্ঞা দিয়া আৰু দৰ্শনৰ প্ৰকৃতি আৰু বিভিন্ন বিভাগ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

(b) Write a critical note on the idealism of Hegel.

হেগেলৰ ভাৱবাদৰ ওপৰত এটা সমালোচনামূলক টোকা লিখা।

(c) Explain and examine the main features of scientific realism.

বৈজ্ঞানিক বাস্তৱবাদৰ মূল বিষয়বোৰ পৰীক্ষামূলকভাৱে ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Explain fully the distinction between knowledge by acquaintance and knowledge by description.

পৰিচয়মূলক জ্ঞান আৰু বৰ্ণনামূলক জ্ঞানৰ পাৰ্থক্যবোৰ সম্পূৰ্ণকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Give an account of the distinction between realism and idealism.

বাস্তৱবাদ আৰু ভাৱবাদৰ মাজৰ পাৰ্থক্যবোৰ আলোচনা কৰা।

★ ★ ★

2019

PHILOSOPHY

Paper : PHI-RC/HG-1016

(General Philosophy)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

Answer the following questions : 1×10=10

নিম্নলিখিত প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

1. Name one realist philosopher.

এজন বাস্তৱবাদী দাৰ্শনিকৰ নাম লিখা।

2. Name one book written by John Locke.

জন লকে লিখা এখন কিতাপৰ নাম লিখা।

3. Who made the statement—"Esse est percipi"?

"অস্তিত্বতে প্রত্যক্ষ বিদ্যমান"—এই বাক্যশাৰী কোনে কৈছিল ?

4. "There is nothing in the intellect which was not previously in the senses."

Who made the above statement?

"বুদ্ধিৰ এনে কোনো উপাদান নাই যাক ইন্দ্রিয়ৰ দ্বাৰা আগতে পাব নোৱাৰি।"

উপৰোক্ত বাক্যশাৰী কোনে কৈছিল ?

5. How many kinds of causes are there according to Aristotle?

এৰিষ্টটলৰ মতে কাৰণ কেইপ্রকাৰৰ ?

6. Name the philosopher who said that Space and Time are a priori concepts.

দেশ আৰু কালক অভিজ্ঞতাপূর্ব ধাৰণা বুলি কোৱা দার্শনিকজনৰ নাম লিখা।

(Continued)

7. Name one book written by Kant.

কাণ্টে লিখা এখন কিতাপৰ নাম লিখা।

8. Name any two theories of truth.

সত্য সম্পর্কে দিয়া যি কোনো দুটা মতবাদৰ নাম লিখা।

9. What is meant by deism?

অতিবর্তী ঈশ্বৰবাদ বুলিলে কি বুজায় ?

10. "I think, therefore, I exist." Who made the statement?

"মই চিন্তা কৰোঁ গতিকে মই বিদ্যমান।" এই বাক্যশাৰী কোনে কৈছিল ?

Answer the following questions : 2×5=10

নিম্নলিখিত প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

11. What is innate idea?

অন্তর্জাত ধাৰণা কি ?

12. Give Hume's definition of 'cause'.

হিউমৰ 'কাৰণ'ৰ সংজ্ঞাটো দিয়া।

(Turn Over)

13. What is meant by pantheism?

সর্বেশ্ববাদ বুলিলে কি বুজায় ?

14. What is rationalism?

বুদ্ধিবাদ কি ?

15. What is pragmatic theory of truth?

সত্যতা-সম্পর্কীয় উপযোগিতাবাদ কি ?

Answer any *four* of the following questions : 5×4=20

নিম্নলিখিত যি কোনো চাৰিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

16. What is meant by idealism? Briefly explain various kinds of idealism.

ভাববাদ মানে কি ? বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ ভাববাদ সম্পৰ্কে চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

17. Distinguish between primary and secondary qualities.

মুখ্য আৰু গৌণ গুণৰ মাজত পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা।

(Continued)

18. What are the drawbacks of coherence theory of truth? Explain briefly.

সত্যতা-সম্পৰ্কীয় মতবাদ হিচাবে সংগতিবাদৰ অসুবিধাসমূহ কি কি ? চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

19. Explain Spinoza's notion of substance in brief.

স্পিনোজাৰ দ্ৰব্যৰ ধাৰণাটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

20. Explain briefly the different branches of philosophy.

দৰ্শনৰ বিভিন্ন শাখাসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

21. Write a short note on scepticism.

সংশয়বাদ সম্পৰ্কে এটি চমু টোকা লিখা।

Answer any *four* of the following questions : 10×4=40

নিম্নলিখিত যি কোনো চাৰিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

22. Discuss the differences between realism and idealism.

বাস্তৱবাদ আৰু ভাববাদৰ মাজত থকা পাৰ্থক্যসমূহ আলোচনা কৰা।

(Turn Over)

23. Critically discuss the ontological argument for the existence of God.

ঈশ্বৰৰ অস্তিত্ব প্ৰমাণৰ মতবাদ হিচাবে তাত্ত্বিক যুক্তিৰ সমালোচনাত্মক আলোচনা কৰা।

24. Critically discuss the pragmatic theory of truth.

সত্যতা-সম্পৰ্কীয় মতবাদ হিচাবে উপযোগিতাবাদৰ সমালোচনাত্মক আলোচনা কৰা।

25. Explain the main differences between empiricism and rationalism.

অভিজ্ঞতাবাদ আৰু বুদ্ধিবাদৰ মাজত থকা মূল পাৰ্থক্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

26. Name different theories of the relation between God and the World. Explain any one of them.

ঈশ্বৰ আৰু জগতৰ সম্বন্ধ-সম্পৰ্কীয় বিভিন্ন মতবাদৰ নাম লিখা। ইয়াৰে যি কোনো এটা মতবাদ ব্যাখ্যা কৰা।

27. Discuss Kant's notion of Space and Time.

কাণ্টৰ দেশ আৰু সময়ৰ ধাৰণা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

(Continued)

28. Discuss the correspondence theory of truth.

সত্যতা-সম্পৰ্কীয় মতবাদ হিচাবে সাদৃশ্যবাদ আলোচনা কৰা।

29. Discuss critically the cosmological argument for the existence of God.

ঈশ্বৰৰ অস্তিত্ব সম্পৰ্কে দিয়া সৃষ্টিতত্ত্ব যুক্তিটোৰ সমালোচনাত্মক আলোচনা কৰা।

★ ★ ★

2019

PHILOSOPHY

(General)

(Logic)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following questions as directed : 1×7=7

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ নিৰ্দেশানুসৰি উত্তৰ দিয়া :

(a) What is the literal meaning of the word 'Logic'?

'Logic' শব্দটোৰ ব্যুৎপত্তিগত অৰ্থ কি ?

(b) Validity or invalidity is a property of proposition / argument.

(Choose the correct answer)

বৈধতা বা অবৈধতা হ'ল বচন/যুক্তিৰ এটা গুণ।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

(c) Give an example of argument form.

যুক্তিৰ আকাৰৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

(d) Is the constant '~' a logical connective?

'~' এই অবিকাৰীটো এটা তৰ্কীয় সংযোজক হয়নে?

(e) On what ground does the validity of an argument depend?

যুক্তিৰ বৈধতা কি ভিত্তিৰ ওপৰত নির্ভৰ কৰে?

(f) Give an example of subjectless proposition.

উদ্দেশ্যবিহীন বচনৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

(g) What will be the truth value of $p \vee q$, if both p and q are true?

যদি p আৰু q দুয়োটা সত্য হয়, তেন্তে $p \vee q$ ৰ সত্যমূল্য কি হ'ব?

(Continued)

2. Answer the following questions very briefly (any *four*) : $2 \times 4 = 8$

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নসমূহৰ অতি চমু উত্তৰ দিয়া (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) What is normative science?

আদৰ্শনিষ্ঠ বিজ্ঞান কি?

(b) Define logic propounded by I. M. Copi.

I. M. Copi য়ে আগবঢ়োৱা তৰ্কবিজ্ঞানৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(c) Define conjunctive proposition.

সংযোজক বচনৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(d) Give truth table for contradictory statement.

বিৰোধাত্মক উক্তিৰ সত্য তালিকা দাঙি ধৰা।

(Turn Over)

(e) What do you mean by logical constant?

তৰ্কীয় অবিকাৰী বা ধ্ৰুৱক বুলিলে কি বুজা ?

(f) Write two differences between singular proposition and general proposition.

একক বচন আৰু সাধাৰণ বচনৰ মাজৰ দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

3. Give short answer of the following questions (any *three*) : 5×3=15

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নবোৰৰ চমু উত্তৰ দিয়া (যি কোনো তিনিটা) :

(a) Distinguish between truth and validity.

সত্যতা আৰু বৈধতাৰ মাজৰ পাৰ্থক্য দেখুওৱা।

(b) Is logic a positive science or a normative science? Discuss.

তৰ্কবিজ্ঞান বিষয়নিষ্ঠ নে আদৰ্শনিষ্ঠ বিজ্ঞান ? আলোচনা কৰা।

(Continued)

(c) What is symbolic logic? What are the three main characteristics of it?

প্ৰতীকাত্মক তৰ্কবিজ্ঞান কাক বোলে ? ইয়াৰ মূল বৈশিষ্ট্য তিনিটা কি কি ?

(d) What is variable? Describe in this connection the idea of truth function.

চলক বা পৰিবৰ্ত্ত কাক বোলে ? এই ক্ষেত্ৰত সত্য ফলনৰ ধাৰণা বৰ্ণনা কৰা।

(e) Describe different types of simple proposition with example.

উদাহৰণেৰে সৈতে সৰল বচনৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

4. What is an argument? Distinguish between argument and argument form. 4+6=10

যুক্তি কাক বোলে ? যুক্তি আৰু যুক্তিৰ আকাৰৰ মাজৰ পাৰ্থক্য নিৰূপণ কৰা।

Or/নাইবা

What do you mean by traditional logic? Explain in this case, the nature of deductive logic. 4+6=10

পৰম্পৰাগত তৰ্কবিজ্ঞান বুলিলে কি বুজা ? এই ক্ষেত্ৰত নিগমন তৰ্কবিজ্ঞানৰ প্ৰকৃতি ব্যাখ্যা কৰা।

(Turn Over)

5. Construct truth table for the following statements and mention whether these are tautological, contradictory or contingent statement : 5+5=10

নিম্নলিখিত উক্তিবোৰৰ সত্য তালিকা সাজা আৰু এইবোৰ স্বতঃসত্য নে বিৰোধাত্মক নে অনির্দিষ্ট মানবিশিষ্ট উল্লেখ কৰা :

(a) $\sim (p \supset q) \vee (p \vee q)$

(b) $(p \cdot q) \cdot (\sim p \vee \sim q)$

Or/নাইবা

Explain the strategy for determining the validity or invalidity of an argument. 10

যুক্তিৰ বৈধতা বা অবৈধতা নির্ণয়ৰ কৌশলটো ব্যাখ্যা কৰা।

6. Give modern definition of proposition. In this case explain different kinds of general proposition. 2+8=10

বচনৰ আধুনিক সংজ্ঞা দিয়া। এই ক্ষেত্ৰত সাধাৰণ বচনৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(Continued)

Or /নাইবা

Explain the drawbacks of traditional analysis of proposition. 10

বচনৰ পৰম্পৰাগত বিশ্লেষণৰ আসোঁৱাহসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

★★★